

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 27 ΙΟΥΝΙΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 26

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 3
 διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 23

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητρ. Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
 † Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
 † Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ σύνδρομη προκαταβάλλεται ἀποσπασμένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντής καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λυπηραὶ σκέψεις—Ἐκκλησιαστικά χρονικά—Σχολῶν τελε-
 ταί—Ἡ πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας ἐγκύκλιος τοῦ πα-
 τριάρχου—Λογισμὸς περὶ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1902—1903
 τῆς Π. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς—Σχέσις τῆς ἑλλην. φιλοσοφίας πρὸς
 τὴν καὶνὴν Διαθήκην, καὶ ἡ σημασία αὐτῆς ἐν τῷ χριστιανι-
 σμῷ.—Ἡ Νεάπολις τῆς Καππαδοκίας—Βιβλιολογία—Δικα-
 στικά ἀγγελία—Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΛΥΠΗΡΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ,

αὐταὶ αἱ ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἐνταῦθα διατυπω-
 θεῖσαι πρὸς εὐρυτέραν χρῆσιν, πρὸς ἐκτίμωσιν
 ὑπ' ἐκείνων, ὧν ἡ πολιτεία καὶ τὸ ἔργον προε-
 κάλεσαν ταύτας, ἐγεννήθησαν ἐν ἡμῖν καὶ πά-
 λιν ἐξ ἀφορμῆς, καλῆς τὸ φαινόμενον, ἣν ἔδω-
 καν ἡμῖν οἱ πολυμαθεῖς συντάκται τῆς ἐν Παρι-
 σίους μὲν ἐκδιδομένης, τὸ σελτὸν δὲ πᾶσι τοῖς
 χριστιανοῖς ὄνομα φερούσης «Ἀγίας Γῆς» (Terre
 Sainte). Συντασσομένη ὑπ' ἀνδρῶν εἰς τὸν κλῆ-
 ρον ἀνγκόντων τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας τῆς πρε-
 σβυτέρας Ρώμης, ζῆλον πολὺν δεικνύουσα πρὸς
 πᾶν ρῆμα, ὅπερ ἐκπορεύεται ἐκεῖθεν, ἀσχολεῖται
 πάντοτε καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τῆς ἡμετέρας
 Ἀγίας καὶ μιᾶς ἀποστολικῆς καὶ καθολικῆς Ἐκ-
 κλησίας, εὐχομένη ὑπὲρ ἐπικρατήσεως μιᾶς πί-
 στεως ἐν ἀπάσῃ τῇ ἀγιωτάτῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλη-
 σίᾳ, πάντων δὲ ἄλλὰ γε δὴ τῶν εἰς Θεὸν Λυτρωτὴν καὶ
 Σωτῆρα τῆς ἀνθρωπότητος πιστευόντων. Ἄγιον
 καὶ ἐπαίνου παντὸς ἀξιώτατον ἔργον ἐπιτελοῦσα
 διαρκῶς ἡμῖν ἐμπνέει λυπηρὰς σκέψεις ἐπὶ τοῖς
 ὀξύμοροις σχήμασιν, εἰς ἃ περιπίπτει ἐν τῇ πο-
 ρείᾳ αὐτῆς ταύτη.

Ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς ἀριθμῷ τῆς (1 ἰου-
 λίου), 18 ἰουνίου, κατὰ τὰ πρὸς αὐτὴν ἐκ Κων-
 σταντινουπόλεως ἐπιστελλόμενα, ἀσχολεῖται μὲν
 εἰς τὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐπιστολὴν
 τῆς 12 ἰουλίου 1902, τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν τῇ «Ἐκ-
 κλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τῇ 4 ἀπριλίου, προτάττει
 δὲ τινὰ λόγια εἰς τὸν πρόλογον ἐκείνον τὸν βρα-
 χύτατον, ὃν ἡμεῖς προετάξαμεν τῆς πατριαρχι-
 κῆς ἐπιστολῆς, καὶ ὃν ἡ σύνταξις αὐτῆς εἰς
 τὴν γαλλικὴν μεταφέρει γλῶσσαν. Τὰ ὑπὸ τῆς
 συναδέλφου Terre Sainte γραφόμενα μετα-
 φέρομεν κατὰ καθῆκον ἐν ταῖς στήλαις ἡ-
 μῶν, ὑπονοοῦντες αὐτῇ τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῇ κα-
 θόλου Ἐκκλησίᾳ, στῦλος ἐκείνης οὔσης καὶ ἐ-
 δραίωμα, λεπτολογοῦντες δ' ἐπ' αὐτῶν, ὅπως
 ὑπομνήσωμεν ὅτι τὴν ἀλήθειαν δεόν νὰ ἀπεκδύ-
 σωμεν πάσης ἀλλοίας χροιάς, καὶ πρὸς τὸ ποθη-
 τὸν ἅμα ἔργον τῆς ἐνώσεως συντελέσωμεν, παρα-
 καλοῦντες πάντας, τοὺς ἡνωμένους καὶ τοὺς κε-
 χωρισμένους, ὅπως ἀγαπήσωσιν αὐτὸ «ἐξ ὅλης
 ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης
 τῆς διανοίας» αὐτῶν.

Καὶ αἱ μὲν ὀλίγαι λέξεις τῶν συντακτῶν
 τῆς Terre Sainte εἰσὶν αὗται:

«Ἡ ἐνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὸ Φανά-
 ριον.—Οἱ ἀναγνώτται ἡμῶν μιμνήσκονται ἀναμνη-
 στικῶς τῶν πολυχρότων προτάσεων, ἃς ὁ παναγιώτα-
 τος Ἰωακείμ Γ' ἐποίησατο πρὸς τὴν Σύνοδον αὐτοῦ
 περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1902, τῶν ἀναπερομένων
 εἰς προτέγγισιν τινὰ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ εἰς μεταρ-
 ρύμισιν τοῦ ἡμερολογίου, ὅπως, τοῦ χρόνου πρεπόν-

τος, ἐπέλθη δογματικὴ ἑνώσις πάντων τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων.

Κατὰ μῆνα Ιούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους διεβιβάσθη πρὸς πάσας τὰς ὀρθόδοξους Ἐκκλησίας ἐπιστολὴ ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακείμ Γ' καὶ τῶν μητροπολιτῶν τῶν ἀτρετιζόντων τὴν Σύνοδον τοῦ Φαναρίου, καὶ προσκαλοῦσα αὐτάς ὅπως ἐξενέγκωσι τὴν γνώμην αὐτῶν ἐπὶ τῶν πατριαρχικῶν τούτων προτάσεων. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἱκανῶς μακρὰ, ἐξεδόθη διὰ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἐπισήμου ὀργάνου τοῦ Πατριαρχείου. Γνωρίζαντες εἰδὼ τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν τὰς προτάσεις Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἀρκούμεθα σήμερον ἵνα ἀναδημοσιεύσωμεν τοὺς λόγους δι' ὧν ἡ «Ἐκκλ. Ἀληθεία» συνώδευσε τὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ταύτην ἐπιστολήν, δι' ἧς αἱ προτάσεις αὗται ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἔγκρισιν τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Οἱ λόγοι τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τοῦ Φαναρίου φαίνονται ἡμῖν ἐνέχοντες σπουδαϊότητά τινα. Πράγματι, διορώμεν ἐν αὐτοῖς ὅτι ἡ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἰδέα διαδίδεται ἐπιμᾶλλον καὶ μᾶλλον μεταξὺ τῶν ἀποκεχωρισμένων ἀδελφῶν ἡμῶν.

Καταληπτὸν καὶ παρ' αὐτοῖς ἤδη ἤρξατο γινόμενον ὅτι ἡ ἑνωσις ἐπιβάλλεται ἕνεκα τοῦ ὁσημέρῃ ἀπειλητικωτέρου καθισταμένου κινδύνου τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας, καὶ ὅτι καθῆκον ἱερὸν παντός χριστιανοῦ ἐστὶν ἵνα συντελέσῃ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ εἰς ἐπίσπευσιν τῆς μακκρίας ἡμέρας τῆς ἐνώσεως πάντων εἰς μίαν πίστιν καὶ μίαν ἀγάπην. Τοῦτο δ' ἔσται ὁ λαμπρότερος θρίαμβος τῆς ἀποκεκαλυμμένης ἀληθείας κατὰ τῶν ἰταμῶν διδασκαλιῶν τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθεροπροσώτης, αἱ σήμερον τοσοῦτους ὀλέθρους προξενοῦσιν ἀνά μέσον τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς.

ἀλλὰ διὰ τοιούτων ἄρθρων, ὥς γράφεται τοῦτο, καὶ διὰ πολιτείας, οὐχὶ φιλικὸν χαρακτῆρα φερούσης πρὸς τὴν ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Νέας Ρώμης, πολὺ δυσκόλως εὑρεθήσεται τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς συνεννοήσεως, ὃ ζητοῦμεν, τῆς ἐνώσεως, ἣν ποθοῦσιν ἢ τε πνευματικὴ ἀρχὴ τῶν εἰς τὴν ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀνηκόντων καὶ οἱ λόγιοι καὶ πολυμαθεῖς αὐτῆς κληρικοί. Ὅσον ἡμεῖς σεβόμεθα καὶ θαυμάζομεν τὰς γνώσεις, τὸν ζῆλον, καὶ τὴν ὑπὲρ μιᾶς ἰδέας ἀφοσίωσιν αὐτῶν, τόσον θαυμάζομεν τὸν παράξενον τρόπον τῆς πρὸς τοῦτο ἐνεργείας αὐτῶν, καὶ

πῶς δῆλον οὖν νομίζουσι κατορθωτὸν δι' αὐτῆς τὸ ποθούμενον. Εἰς τὸν αὐτὸν Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα, τὸν αὐτὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης πιστεύοντες, οὐδαμῶς δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν ὅτι τηροῦσι σχέσεις ψυχρὰς, σχέσεις ἐχθρικὰς πρὸς τοὺς σεβομένους καὶ τεθνηπότας τὸ ἔργον τῶν ἀγίων καὶ σεπτῶν ἐπτὰ Συνόδων, δι' ὧν ἐλάλησε τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας· οὔτε δύνανται νὰ ἀρνηθῶσιν ὅτι κηρύττουσιν οὕτως εἰς τὴν Δύσιν ἢ τὴν Ἀνατολὴν πίστιν ἀτελῆ, πίστιν ἀποδεικνύουσαν ἀλαλάζοντα κύμβαλα τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς, τοὺς πάσας ἴσως τὰς τῶν ἀνθρώπων γλώσσας φθεγγομένους, ἀγάπη δὲ τί ἐστὶ μὴ γινώσκοντας. Ἀλλ' οὔτε πρέπει ν' ἀρνηθῶσιν ὅτι τρόπος τοῦ γράφειν καὶ τοῦ κηρύττειν, οἷον μετέρχονται παρ' ἡμῖν, ἢ περὶ τῶν ἡμετέρων γράφοντες, καὶ πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν ἀντίκειται, καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τῆς καλῆς ἀγωγῆς, καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων, ἐν οἷς ζῶμεν. Ἐὰν οἱ κληρικοὶ τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ἐξακολουθῶσιν ἀποκαλοῦντες Ἐκκλησίαν Φαναρίου καὶ σύνοδον Φαναρίου καὶ Ἐκκλησίαν Φωτιανὴν τὴν παλαιᾶτον ἀγίαν καὶ μίαν ἐν τοῖς δόγμασιν ἀποστολικὴν καὶ καθολικὴν Ἐκκλησίαν τῆς νέας Ρώμης, βαδίζουσιν ἄρα πορείαν οὐχὶ χριστιανοῖς, καὶ δὴ ζητοῦσι τὴν ἑνωσιν, ἀρμόζουσιν, οὐδὲ φρονίμοις κληρικοῖς καὶ λογικοῖς ἀνθρώποις πρέπουσαν, διότι τὰς μὲν λοιπὰς ἀνὰ τὴν ἐώαν λῆξιν Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν παλαιφάτων καὶ ἱστορικῶς καὶ κανονικῶς κεκυρωμένων αὐτῶν ὀνομάτων γνωρίζουσι καὶ καλοῦσιν, οὐδέποτε δ' ἤκουσαν ἡμῶν ἀποκαλούντων Ἐκκλησίαν ἢ πάπαν τοῦ Βατικανοῦ τὸν προϋθιεράρχην τῆς ἀγίας Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Λέξεις φανεροῦσαι προδήλως ψυχρότητα σχέσεων μεταξὺ χριστιανικῶν κοινοτήτων Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἀποτελοῦσιν ὀξύμορα σχήματα πρὸς τὸν πόθον τῆς ἐνώσεως, εἰς ὃν ὑπουργὸς θεοκήρυκτος καὶ θεοδίδακτος ἐστὶν ἡ ἀληθὴς ἀγάπη, ἡ μὴτε φυσιομένη, μὴτε ζητοῦσά ποτε τὰ ἑαυτῆς. Αὐτὸ ὑπεμνήσαμεν τῇ 4 ἀπριλίου λήξαντος ἐν τοῖς ὀλίγοις ῥήμασιν, ἃ προετάξαμεν τῆς σπουδαιοτάτης καὶ σεπτῆς πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐπιστολῆς περὶ ἐνώσεως Ἐκκλησιῶν καὶ τροποποιήσεως Ἡμερολογίου. Αὐτὰ τὰ ῥήματα ἐξετίμησαν οἱ πολυμαθεῖς συντάκται τῆς «Ἀγίας Γῆς», ἀλλὰ πρὸς αὐτὰ, παραδόξως, δει-

κνύουσι δυσμένειαν καὶ ἔχθραν γράφοντες καθ' ὃν γράφουσι τρόπον. Ἡ δὲ πορεία κληρικῶν ὁμοταγῶν αὐτοῖς ἐν ἐσωτερικῷ ζητήματι τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὡς εἵπομεν ἥδη, τείνει νὰ φυγαδεύσῃ πᾶσαν ἐλπίδα συνεννοήσεως, καὶ, ὁ χεῖριστον, ἔριδας καὶ ψυχρότητα γεννᾷ μεταξὺ συνοίκων χριστιανῶν, ὑπνικῶν τῆς αὐτῆς κοσμικῆς ἀρχῆς, διδοῦσα ἅμα ζωὴν εἰς τὴν ἐν τῷ χριστιανικῷ βίῳ χαλαρότητα, ἣν ἐπύρειαι ποικίλαι ὑποδαυλίζουν μεταξὺ τῶν οἰκούντων τὴν Ἀνατολήν. Μίαν ἐτι λέξιν. Οἱ κληρικοὶ τῆς ἁγίας Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ζητοῦσι, κατὰ τὴν ἀντίληψιν καὶ δοξάν αὐτῶν, τὸ διδάξαι τοὺς εἰς τὴν Ἀνατολικὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν ἀνήκοντας πῶς δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τῆς ἠθικῆς τελειότητος, ὡς ἡμῖν ἐφικτόν· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἐπιδιώκει καὶ ἐπεδίωξεν, ἐλέει τοῦ Κρείττονος, ἡ ἀγιωτάτη ἀποστολικὴ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διὰ τῶν ὀπλῶν τοῦ Πνεύματος, ὧν ἐν ἐστὶ καὶ τὸ τελευταίως ἐφαρμοσθὲν ἐν Περσίᾳ μετὰ πολλῆς θλίψεως τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, πρὸς τοὺς θύμα πεσόντας παραφορᾶς στιγμιαίας, ἀνθρωπίνως ἐννοουμένης. Τὸ ἔργον τοῦτο τὸ ἀγιαστικὸν κληρικοὶ τῆς ἁγίας Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἐξουδετερώσωσιν. Εἰ δ' εἵπομεν αὐτοῖς ὅτι οἰκοδόμημα θεμελιῶσαι ζητοῦσιν ἡμερόδιον, ἐδικαιώθημεν ἥδη καὶ δικαιώσουσι τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ δευτέρας σκέψεις καὶ μετὰ χριστιανικὴν μεταμέλειαν, τιμῶσαν αὐτοὺς καὶ πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς συνιστῶσαν ὡς εὐσεβῆ τέκνα τῆς ὀρθοδοξίας, οἱ φιλότιμοι Περσῆες, κηρύττοντες τὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἐκδήλωσιν μὲν ὀργῆς ἴσως ὀξύ, εἰς ἀπονομὴν ὅμως συγγνώμης ὀξύτερον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὸ Περσικὸν Ζήτημα.—Εὐρυσύνους εἰδήσεις διεβίβαντο προχθὲς καὶ χθὲς τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ σεβ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Κωνσταντῖνος καὶ ὁ ἐν Περσίᾳ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἑξάρχος τῆς Ἐκκλησίας σεβ. μητροπολίτης Ξάνθης κ. Ἰωακείμ. τηλεγραφικῶς τε καὶ δι' ἐκθέσεων. Ἡ κοινότης τῆς Περσίας, ἥτις ἐνεκα τοῦ ζητήματος τῆς μονῆς Φανερωμένης εἶχεν ἐξολισθήσει καὶ τηρήσῃ ἐσχάτως ἀπέναντι καὶ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυζίκου καὶ τῶν Πατριαρχείων στήσιν ἀντιπειθαρχικὴν, μεταμεληθεῖσα ἐπὶ τῇ πολιτείᾳ αὐτῆς ὁμολόγησε τὴν πλάνην καὶ ἐπανερχομένη εἰς τοὺς

κόλπους τῆς Ἐκκλησίας ἐπικαλεῖται τὴν ἄρεσιν καὶ τὴν συγγνώμην αὐτῆς.

Τὰ σχετικὰ περὶ τῶν ἀνωτέρω εὐχρέστων εἰδήσεων τηλεγραφήματα καὶ γράμματα τοῦ τε ἁγίου Κυζίκου καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ἑξάρχου ἁγίου Ξάνθης ἀνεγνωσθέντα χθὲς ἐπὶ Συνόδου ἐξήγγελλον ὅτι οἱ Περσῆες δι' ἀνεκφορᾶς αὐτῶν πρὸς τὸν πατριάρχ. ἑξάρχον ἐδήλωσαν ὅτι μεταμειλονται εἰλικρινῶς διὰ τὴν πρὸς τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτῶν ἀρχὴν ἀπειθῇ πολιτείαν, ὅτι ἀποκηρύττουσι τὰς ἐκνόμους αὐτῶν ἐνεργείας καὶ ὅτι ἐξαίτουσιν τὴν συγγνώμην καὶ τὴν ἄρεσιν τῆς Ἐκκλησίας, πρόθυμοι ὄντες ὅπως δεχθῶσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν κανονικὸν κυριάρχον τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν μητροπολίτην Κυζίκου. Ὡσαύτως οἱ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου εἰς τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ὑποβεβλημένοι ἐξ ἱερεῖς τῆς κοινότητος διὰ κοινῆς ἀνεκφορᾶς πρὸς τὸν αὐτὸν πατριαρχικὸν ἑξάρχον ἐδήλωσαν ὅτι μετανοοῦσιν εἰλικρινῶς διὰ τὴν ἀπειθῇ πολιτείαν αὐτῶν καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὸν οἶκτον τῆς Ἐκκλησίας. Παρρησιαστικὴν ἀνεκφορὰν ὑπέβαλον τῷ ἑξάρχῳ καὶ οἱ δι' ἐξωκκλησιασμοῦ τετιμωρημένοι δημογέροντες, ἐπικαλούμενοι καὶ οὗτοι τὴν συγγνώμην καὶ τὴν ἐπιείκειαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν ἀνωτέρω τριῶν αἰτήσεων ὁ πατριαρχικὸς ἑξάρχος τηλεγραφικῶς ἐπεκκλέσκατο τὴν συγγνώμην τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν μεταμελομένων. Τοῦ τηλεγραφήματος ὅμως τούτου βραδύναντος, ὁ ἑξάρχος ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν ὁδηγίων, δι' ὧν εἶχεν ἐφοδιάσει αὐτὸν προηγουμένως ἡ Ἐκκλησία, ἐνεργῶν ἠνείκε, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, τοὺς κεκλεισμένους ναοὺς τῆς Περσίας ἰδιαιτέρως δὲ ἐπιτροπὴ Περσικῶν μεταβᾶσα εἰς Πάνορμον παρέλαβε τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Κυζίκου καὶ συνώδευσε μέχρι Περσίου, ἧς οἱ κάτοικοι μετὰ συγκινήσεως καὶ ἀγαλλιάσεως ὑπεδέξαντο αὐτόν. Ὁ μητροπολίτης Κυζίκου ἀφικόμενος εἰς Πέρσιν διηυθύνθη, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ ἑξάρχου, πάντων τῶν κατοίκων, ἅμα δὲ καὶ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, εἰς ἓνα ἐκ τῶν ναῶν καὶ ἐτέλεισε δοξολογίαν δεηθεὶς ὑπὲρ τοῦ σεπτοῦ Ἀνακτοῦ ἡμῶν καὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχου, μετὰ δικόνων μόνον, τῶν ἱερέων μὴ συμμετασχόντων ὡς μὴ γνωσθείσης εἰσέτι τῆς περὶ συγχωρήσεως αὐτῶν συνοδικῆς ἀποφάσεως.

Τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ὀψι λαβοῦσα ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθρσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ καὶ λίαν εὐχρέστως διατεθεῖσα ἐνέκρινε καὶ διεβίβασε πάραυτα τηλεγραφήματα πρὸς τε τὸν μητροπολίτην Κυζίκου καὶ τὸν πατριάρχ. ἑξάρχον ἀνακοινοῦντα αὐτοῖς ὅτι μετ' ἀγαλ-

λίξεως ἐνωτίσθη τὰ γενόμενα καὶ ὅτι μετὰ μητρικῆς χάριτος παρέχει τὴν συγγνώμην καὶ τὸ ἔλεος αὐτῆς πρὸς πάντας τοὺς αἰτησμένους τὴν συγχώρησιν καὶ ὅτι ταχυδρομικῶς διαβιβάζει τὰς προσηκούσας ὁδηγίας. Σύντομα ἡ Ἐκκλησία τηλεγραφικῶς ἐνετείλατο τοῖς δυὶ μητροπολίταις ὅπως ἀπὸ μέρους αὐτῆς τὸ μὲν ἐπιδαψιλεύσῃ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας πάσῃ τῇ κοινότητι Περσίου, τὸ δὲ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς πρὸς τε τὸν ἐξοχώτατον μουτσεκρίφην Βαλὴ Κεσὴρ (Καρῆς) καὶ τὸν ὑποδιοικητὴν Πανόρμου, συνδραμόντας εἰς τὴν αἰσίαν τούτην λύσιν τοῦ ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἀπασχολήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν ζητήματος.

Ὡσχύτως ὑποβλήθεισα ἀνεγνώσθη χθὲς συνοδικῶς αἵτησις τοῦ ἐνταῦθα ἐγκατεστημένου Περσίου κ. Ζαχαρίου Κυριακίδου ἐπικλεσθέντος τὴν συγγνώμην τῆς Ἐκκλησίας. Τῷ κ. Κυριακίδῃ ἐμφανισθέντι ἐνώπιον τῆς Συνόδου ἡ Α. Θ. Πανηγύρις ἀνεκοίνωσε τὴν περὶ ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεως αὐτοῦ ἀπόφασιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου αὐτῆς, καὶ συγχρεῖς αὐτῷ ἐπὶ τῇ μεταμελεῖσιν συνέστησεν ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην πρὸς τελείαν διευθέτησιν τῶν τῆς κοινότητος πραγμάτων.

Ἐπὶ τῇ αἰσιωτάτῃ τούτῃ λύσει τοῦ περσικικοῦ ζητήματος, ὁ οἰκουμ. πατριάρχης μετέβη χθὲς συνοδούμενος ὑπὸ τοῦ ἐξοχ. ἀρχόντος καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκίδου εἰς τὰ ἐν Γαλδίζ ἀνάκτορα καὶ διὰ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ τῶν ἀνακτόρων ἐξοχωτάτου Τασὶν πασᾶ ὑπέβλεπε τῷ σεπτῷ ἡμῶν Ἀνακτι τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς Σ. Κυβερνήσεως χορηγηθείσῃ συνδρομῇ πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος. Εἶτα ἡ Α. Θ. Π. ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ ἐπεσκέψατο καὶ τὴν Α. Γ. τὸν Μ. Βεζύρην Φερὴν πασᾶν, καὶ τὴν Α. Ε. τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν Μεμδούχ πασᾶν.

Σάβας Γρούιτς.— Ὁ τέως ἐνταῦθα πληρεξούσιος ὑπουργὸς καὶ πρεσβευτὴς τοῦ σερβικοῦ βασιλείου ἐξοχώτατος στρατηγὸς Σάβας Γρούιτς, ὅστις ἐσχάτως διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ νέου βασιλέως τῆς Σερβίας Πέτρου τοῦ Α' πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἐν Βελιγραδίῳ, πρὸ τῆς ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἀναχωρήσεως αὐτοῦ, ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην μετὰ τοῦ διερμηνέως κ. Κωνστ. Γρούπσεβιτς, ὅπως ἐξαιτησῇ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Αὐτοῦ. Ὁ κ. Γρούιτς ἐφ' ἱκανὸν παρήμεινος παρὰ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἀντήλλαξε θερμούς λόγους ἀφορῶντας εἰς τὰς μεταξὺ τῆς Μητρὸς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοκεφάλου σερβικῆς ὑφισταμένης ἀρίστης σχέσεις. Δέον δὲ νὰ ὁμολο-

γήσωμεν ὅτι εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ παρίωσιν τῶν σχέσεων τούτων τὰ μάλα συνετέλεσε καὶ εἰργάσθη ὁ ἀναχωρήσας πρεσβευτὴς, ὅστις διὰ τῆς ζηλωτῆς καὶ ἀκραιφνοῦς αὐτοῦ εὐσεβείας, μετριοπαθείας καὶ συνέσεως, διὰ τῆς πεφωτισμένης αὐτοῦ διανοίας καὶ ὑπερόχου μορφώσεως, καὶ διὰ τῆς πρὸς τὰ τιμαλφῇ συμφέροντα τῆς ἀνατολ. ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀγαστῆς ἀφοσιώσεως καὶ πεπνυμένης στοργῆς, ἐν πλήρει συνδικλαχτικῷ πνεύματι διεξήγαγε πᾶσαν μεταξὺ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τῆς σερβικῆς διαπραγματεύσιν προκειμένου περὶ οἰομένηποτε ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος. Τῇ ἐπαύριον ἡ Α. Θ. Π. ἀντεπεσκέψατο τὸν ἀναχωροῦντα στρατηγὸν καὶ ἠύξατο κατευόδιον καὶ συνώδευσε διὰ τῶν ἐνθέρμων εὐχῶν πρὸς εὐδοκίμησιν ἐν τῇ νέῃ αὐτοῦ ὑψηλῇ θέσει.

Ἐπιστολὴ περὶ ἐνώσεως.— Ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μαυροβουνίου κ. Μητροφάνης ἀπέστειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ εἰς τὴν πατριρχ. καὶ συνοδικὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸ ἔτους ταῖς αὐτοκεφάλαις ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις διαβιβασθεῖσαν.

Συνεδρία δύο Σωμάτων.— Τῇ δευτέρᾳ συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πανηγυριώτου οἰκουμ. πατριάρχου συνεδρία τῶν δύο Σωμάτων κοινή, καθ' ἣν ἐγένετο σκέψις καὶ συζητήσεις περὶ τινῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Ἀναγνωσθείσης δὲ ἐπιστολῆς τοῦ μακαριώτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ, ἀνακοινοῦντος ὅτι ὡς ἐκ τῆς οικονομικῆς κατὰστάσεως τοῦ πατριρχικοῦ τούτου θρόνου ἀδύνατον νὰ ἐπιστραφῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου πρὸ ἐξαμηνίου χορηγηθὲν αὐτῷ ἄτοκον δάνειον τῶν τρισχιλίων λιρῶν τουρκικῶν καὶ παρκαλοῦντος ὅπως ἡ προθεσμία τῆς ἐξοφλήσεως τούτου παρκαταθῇ ἐπὶ μίαν ἔτι ἐξαμηνίαν, τὰ δύο σώματα ἐνέκριναν καὶ ἀπεδέξαντο τὴν αἴτησιν. Προκειμένου ὁμως περὶ ἐράνων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, ἡ αἴτησις αὕτη τῆς Α. Μακαριότητος κατὰ πλειονοψηφίαν ἀπερρίφθη.

Γέρας Χαμηδιέ.— Ἐπιστάντος τοῦ χρόνου τῆς ἀπονομῆς τοῦ βραβείου «Χαμηδιέ», τοῦ ἐπὶ τῇ εἰκοσπεντατηρίδι τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Ἀνακτος συστάτος, τοῖς εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν κατ' ἔτος ἀριστεύουσι μαθηταῖς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς καὶ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ προχθεσινῇ συνεδίᾳ αὐτοῦ ὥρισεν τὰς ἐπὶ τούτῳ ἐξεταστικὰς ἐπιτροπὰς. Καὶ διὰ μὲν τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ὡρίσθησαν ὁ ἐξοχ. Κωνστ. Βαγιάννης ἐφέντης καὶ Γεώργιος Μελαχροινὸς ἐφέντης, διὰ δὲ τὴν Μ. τοῦ Γ.

Σχολῶν οἱ Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης καὶ Ἰωάννης Βιθυνὸς ἐφέντης, οἵτινες καὶ θέλουσι προβῆ εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν συνεννοούμενοι μετὰ τῶν διευθύνσεων τῶν σχολῶν καὶ τῶν διδασκόντων ἐν αὐταῖς τὸ μάθημα τῆς τουρκικῆς γλώσσης.

Μητροπολίτης Δράμας.—Ἡ ἱερὰ σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῇ τοῦ παρελθόντος σαββάτου ἐνέκρινεν ὅπως διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἐκφρασθῇ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Δράμας κ. Χρυσοστόμῳ ἡ εὐχάρεσκειν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ταῖς προσφάτως ἀνακοινωθείσιν ὑπ' αὐτοῦ εἰδήσεσιν ἐκ τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Ἐπισκοπὴ Μυριοφύτου.—Ἐχορηγήθη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἄδεια τῷ θεοφ. ἐπισκόπῳ Μυριοφύτου κ. Σπυρίδων, αἰτησάμενῳ ταύτην διὰ τοῦ κυριάρχου μητροπολίτου αὐτοῦ Ἡρακλείου, ὅπως, χάριν περιθάλψεως τῆς υἱείας αὐτοῦ, ἔλθῃ εἰς βασιλεῦσσαν.

Ἀρχιεραρχία ἐν Δυνάμει.—Τῷ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γενναδίῳ Ἀλεξιάδῃ, ἀρχιεραρχικῶς τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἐχορηγήθη συνοδικῶς ἄδεια διμήνου ἀπουσίας πρὸς ἀνάγκυσιν καὶ ἡσυχίαν, χάριν πλήρους ἀποκαταστάσεως τῆς υἱείας αὐτοῦ.

Τὸ ἐν Μόσχᾳ Μετόχιον τοῦ οἰκουμένου.
Θρόνου.—Ἐν τῇ σημερινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμβουλίου, ληφθεῖσιν ὑπ' ὄψιν δύο ἐκθέσεων τῶν μελῶν τῆς πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τοῦ ἐν Μόσχᾳ Μετοχίου τοῦ οἰκουμ. Θρόνου ὁρισθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, κατόπιν ὑποβολῆς αἰτήσεως ἀπὸ μέρους τοῦ ἡγουμένου καὶ διευθυντοῦ τοῦ εἰρημένου Μετοχίου ἀρχ. Ἰωάννου Βατοπεδινού, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἐνεκα διαφόρων λόγων, ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐλάττωσις τοῦ ἐτησίου ἐπιχορηγήματος πρὸς τὸ ἔθν. ταμεῖον, τὸ Συμβούλιον μετὰ διὰ τακτῆς, καθ' ἣν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν καὶ οἱ ὅροι τῆς ἐκχωρήσεως τοῦ Μετοχίου εἰς τὸν εἰρημένον ἡγούμενον, εὔρε τὰς ρηθείσας αἰτήσεις ὅλως ἀδικαιολογήτους· ἀπορρίψαν δὲ ταύτας ἀπεφάνητο παμψηφεί ὅπως διὰ πατριαρχ. ἐπιστολῆς προτραπῇ ὁ ρηθεὶς ἡγούμενος εἰς αὐστηράν καὶ ἀπχρέγχιτον ἐκτέλεσιν τῶν ὁρῶν τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν ἔμμεσον ἀποστολὴν τῶν καθυστερουμένων ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἔθν. Ταμεῖον χρημάτων.

Διδασκαλεῖον Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.—Συμπληρωθεῖσιν ἤδη καὶ τῶν γενομένων κατὰ τὴν λήγουσαν ἐβδομάδα ταύτην ἐξετάσεων τοῦ Διδασκαλείου τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, οἱ ἀπολυθέντες ἔνδεκα αὐτοῦ τελειόφοιτοι, οἱ μόνον διακούμεντοι ἐν αὐτῷ μαθήματα ἐκ τῶν τεσσάρων σχεδὸν ἐφεινῶν τελειοδιδάκτων τῆς Σχολῆς, παρουσιάσθησαν χθὲς τῇ

Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμένικῳ πατριάρχῃ, εὐχαριστήσαντες αὐτῷ καὶ τὰς εὐλογίας τοῦ κοινῶ πνευματικοῦ πατρὸς ἐξαίτησάμενοι πρὸς εὐδοκήσιν αὐτῶν ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ ἔργῳ, ὅπερ ἀνέλαβον. Τῇ Α. Θ. Π. προσεφώνησεν ὁ χρηστὸς καὶ φερέλπις τελειόφοιτος κ. Λέων Γ. Κοπνάρης, ἡ δὲ Α. Θ. Π. ὑπέσχετο παῖσαν αὐτοῖς ὑποστήριξιν ἐν τῇ ἀποστολῇ αὐτῶν.—Οἱ τελειόφοιτοι τοῦ Διδασκαλείου εἰσὶν οἱ ἑξῆς: Ἀβραάμ Ἀβραχμίδης, ἐκ Προκοπίου τῆς Καππαδοκίας—Γεώργιος Ἀνγκωνστίδης καὶ Γεώργιος Τζαμπάζης, ἐκ Σκάρντα-ἐκκλησιῶν—Κωνσταντῖνος Πεκιάρης, ἐξ Ἡπείρου—Λάζαρος Λαζαρίδης, ἐκ Κυζίκου—Λέων Γ. Κοπνάρης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—Λεωνίδας Γ. Γισιμκόπουλος, ἐκ Περιστάσεως τῆς Θράκης—Μιχαήλ Κ. Σπαρινός, ἐκ Χίου—Νεοπτόλεμος Καρκατζῆς, ἐκ Νικομηδείας—Νικόλαος Σπαμπολίδης, ἐξ Ἐπιδαύρων τῆς Θράκης—Σωκράτης Π. Κόντης, ἐξ Ἀργυροκάστρου τῆς Ἡπείρου.

Ἀρχιγένεια καθιδρύματα.—Τῇ τρίτῃ ἀπῆλθεν εἰς Ἐπιδαύρας χάριν τῶν ἐξετάσεων τῶν Ἀρχιγενείων ἐκπαιδευτηρίων ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Ταράσιος, ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν τούτων.—Τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦσι, νομίμως ὁρισθέντες, οἱ ἐλλόγιμοι καθηγηταὶ κκ. Α. Μαζαράκης καὶ Α. Ζαχαρίας.

Ἅγιον Ὅρος.—Διατρίβει ἀπο τινῶν ἡμερῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, χάριν ὑποθέσεων τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς, ὁ πανοσιολ. ἀρχιμηνδρίτης κ. Συμεὼν, ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς Γρηγορίου.

Μονὴ Θεοτόκου (Κολωνίας).—Ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, ἐπ' ἄδειαν, ὁ πανοσ. ἡγούμενος τῆς ἐν Κολωνίᾳ σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς Πέτρας (Καγιᾶ-τιπὶ) κ. Ἰωάννης, χάριν ὑποθέσεων τῆς μονῆς ταύτης.

Επισκέψεις.—Τῇ προχθὲς, τετάρτῃ, ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμένικόν πατριάρχην αἱ ΑΑ. Ἐξ. ὁ πατὴρ τῇ Γ. Πύλῃ πρεσβευτῆς τῆς Ρουμανικῆς κ. Ἀλέξ. Λαχωβάρης, καὶ ὁ ἐκ τῶν συμβούλων τοῦ κράτους Κωνστ. ἐφέντης Καραθεοδωρῆς, σήμερον δὲ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου κ. Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης.

Συναῖτικόν Μετόχιον.—Ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Συναῖτικῶν Μετοχίου τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ γενεθλίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ἀρχιερατικὴ λειτουργία ἐτελέσθη ἐν αὐτῷ ἐν μέσῳ πολλοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημούντος πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Ἀργολίδος κ. Νικάνδρου, παρισταμένων κατ' αὐτὴν καὶ τινῶν

τῶν σεβασμ. συνοδικῶν τε καὶ πρεπιδημούντων μητροπολιτῶν.

Μητροπολίτης Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων.— Προχθὲς ἀφίκετο ἐκ Προύσης εἰς βασιλεῖουσιν ὁ πκνιερ. μητροπολίτης Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων κ. Γερμανός.

Μουσική.— Ἡ ἐν Λέσβῳ ἱερὰ σταυροπηγιακὴ μονὴ τοῦ Λειμῶνος προσηνέγειν ἐσχάτως ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου πέντε λίρας τουρκικὰς.

Ἐκκλησίαι Ἱεροσολύμων

Αἱ συνεδριάσεις τῆς ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὸν λήγοντα μῆνα γίνονται σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἐπὶ συζήτησιν τοῦ τε προϋπολογισμοῦ καὶ τινῶν αὐτῶ συνκρῶν θεμάτων.

Μέλος τῆς κτηματικῆς ἐπιτροπῆς, ἀντὶ τοῦ πκνιερ. ἀρχιεπισκ. Τιθεριάδος κ. Μελετίου, παρχίτητιν ὑποβαλόντος, διωρίσθη ὁ πκνοσιολ. ἀρχιμ. κ. Σωφρόνιος Καραγεωργάκης.

Ὁ κ. Ν. Δουρναβὺς ὁ γνωστός ρώσος δημοσιογράφος, ἐπισκεψάμενος τὴν Ἀγίαν Γῆν, ἀπῆλθεν ἐξ Ἱεροσολύμων τῇ 9 ἰουνίου.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνιος, εἰς τῶν ἀρχαιοτέρων ἀγιοταφιστῶν, ἀπὸ πολλοῦ δὲ τὰ κηθήκοντα τοῦ τυπικῆς διεξάγων, ἀπεβίωσε κατ' αὐτὰς ἐν τῇ ἀγίᾳ Πόλει. Ὁ ἀποβιώσας ἦγεν ἡλικίαν ἐβδομηκοντα πέντε σχεδὸν ἔτων, ἐγεννήθη δ' ἐν Κύπρῳ.

Ὁ τέως ἐν Τυβλίδι ἑξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου πκνοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Κύριλλος Καραγεωργάκης ἀφίκετο πρὸ πέντε ἡμερῶν ἐνταῦθα διζυμένων ἐν τῷ Ἀγιοταφικῷ Μετοχίῳ.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Ἀργολίδος κ. Νίκανδρος Δελούκας, δεκαπενθήμερον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει διαντρίψας, ἀνεχώρησε χθὲς εἰς Σμύρνην, ὁπόθεν ἐπκνκχμψει εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς μεταβήσεται εἰς Μέθων, χάριν λουτρῶν.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ὁμογενὴς κοινότης ἐν Κάροδι.— Ἐν τῇ χθεςινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀναγνωσθὲν ἐνεκρίθη σχέδιον ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, δι' ἧς, συνεπεῖχε προηγηθείσης αἰτήσεως τῆς ἐν Κάροδι ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος, ὁ ἐν αὐτῇ ἐλληνικὸς νῶς ὑπάγεται ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον.

ΣΧΟΛΩΝ ΤΕΛΕΤΑΙ

Δ'. Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου

Χ. Χατζηχρήστου.

Πανηγυρικώτατα διεξήχθη τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἡ τελετὴ τῆς ἐπιδόσεως τῶν πτυχίων τοῖς ἀποφοίτοις καὶ τῆς ἀπονομῆς βραβείων τοῖς ἀριστεύσασιν μαθηταῖς τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου τοῦ ἐλλογιμωτάτου γυμνασιάρχου καὶ ἰδρυτοῦ αὐτοῦ κ. Χρήστου Χατζηχρήστου, ὅπερ δι' ἀμειώτων συμπαθῶν ἀπὸ τινῶν ἰδίᾳ ἔτων περιβάλλει ἡ καθ' ἡμᾶς κοινωνία.

Εἰς τὴν τελετὴν, πρὸς τῇ ἐπιλέκτῳ ἐξ ἑκατέρου τῶν φύλων καὶ πολυπληθεστάτῃ ὁμηγύρῃ, παρέστησαν ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος ἐκπροσωπῶν τὴν παναγ. οἰκουμ. πατριάρχην, κωλυθέντα, οἱ σεβασμ. μητροπολίται Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Καλλιουπόλεως καὶ Μεδύτου, ὁ μητροπολίτης Σωζογαθουπόλεως καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀργολίδος κ. Νίκανδρος, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀγίων Τόπων, Παναγίου Τάφου καὶ Ὁρους Σινῆ καὶ ἄλλοι κληρικοί. Πρὸς τούτοις ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Γρυπάρης μετὰ τινῶν ὑπαλλήλων τῆς πρεσβείας καὶ τοῦ προξενείου, ὁ Α' γραμματεὺς καὶ σύμβουλος τῆς γαλλικῆς πρεσβείας κ. Μπαψτ, ἀντιπρόσωπος τοῦ αὐτοκράτορος. Ὑπουργεῖο τῆς παιδείας, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. κ. Σ. Καζανόβας καὶ Π. Χρυσὸς οἱ ἑφοροὶ τοῦ Λυκείου καὶ πάμπολλοι ἄλλοι ἡμέτεροι τε καὶ γαλάται λόγιοι καὶ ἐπιστήμονες.

Ὁ γυμνασιάρχης κ. Χατζηχρήστου ἀνέγνω γλαφυρωτάτην ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένων ἐν τῇ σχολῇ ἀνακοινώσας ὅτι ἐνεγράφησαν κατὰ τοῦτο 286 μαθηταί, ὧν 72 ἐσωτερικοὶ, 41 ἐξωτερικοὶ ἡμιτρόφιοι καὶ 173 ἐξωτερικοὶ, συμπεριλαμβανομένων ἐν αὐτοῖς καὶ τριάκοντα ἀπόρων, οἷς ἡ διδασκαλία ἐχορηγήθη δωρεάν, καὶ ὅτι ὑπὸ οἰκονομικὴν ἐποψιν τὸ παιδευτήριον διατελεῖ ἐν ἀνθηροτέρᾳ ἢ κατὰ τὰ προηγηθέντα ἔτη καταστάσει, καθόσον ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἔκλεισε διὰ πλεονάσματος 538 λιρῶν ὡς εἰσπραγθεισῶν 4508 καὶ δαπανηθεισῶν 3970 λιρ. τουρκ. Ὁ κ. Χατζηχρήστου ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς σχολῆς πρὸς πάντας τοὺς πρὸς ἐξόδωσιν καὶ προκοπὴν αὐτῆς μοχθοῦντας καὶ κοπιῶντας καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν θερμουργῶς συμπράττοντα αὐτῷ λόγιον γαλάτην κ. Ρεζ. Δαλπέρ, ὃς διὰ λόγου προσηγοριῶν ἐξῆρεν ἐν ἀντιβολῇ τὰς καλλοῦντας τῆς ἐλληνικῆς καὶ γαλλικῆς φιλολογίας. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπεφοίτησαν τοῦ Λυκείου 23, ὧν 8 ἔτυχον ἑλληνογαλλικοῦ πτυχίου, οἱ δὲ λοιποὶ τοῦ ἐλληνικοῦ μόλιον γυμνασίου.

Ε'. Ζωγραφείου Γυμνασίου

Ἐπιθλητικωτάτῃ ἐγένετο τῇ κυριακῇ καὶ ἡ πρᾶπλησία πνευματικῇ ἐορτῇ τοῦ ἐν Πέραν Ζωγραφείου Γυμνασίου, ὅπερ πολυπληθεστάτην καὶ ἐπίλεκτον συνήγειρεν ὁμηγύριν ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτοῦ αἰθούσῃ καὶ ὅπερ ἀπολύον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 13 τελειοφοίτους προῦκειτο ἅμα μὲν ἵνα πανηγυρικῶς τῷ τρόπῳ ἐφοδιάσῃ αὐτοὺς διὰ τῶν νενομισμένων πτυχίων, ἅμα δὲ ὑποβάλῃ πρὸ τῆς ὁμηγύρεως τὰς προσηκούσας ἐκθέσεις τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν κατὰ τὴν λήξασαν σχολικὴν περίοδον πορείαν αὐτοῦ.

Τῆς σεμνοτάτης ταύτης τελετῆς προέστη ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετὰ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νεοκαισαρείας, Ἰκονίου, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Βελεγράδων, Σερβίων-Κοζάνης καὶ Καλλιουπόλεως, καὶ τῶν παρεπιδημούντων Κασσανδρείας καὶ Ἀργολίδος ὡς καὶ ἄλλων κληρικῶν. Παρῆσαν πρὸς τούτοις ὁ ἐξορ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γρουπάρης μετὰ τινων ὑπαλλήλων τῆς πρεσβείας καὶ τοῦ προξενίου, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου Σ. Καζανόβας, Μ. Σιφναῖος, Π. Χρυσός, ὁ τέως σύμβουλος Ζ. Ζήσης καὶ πλῆθος ἄλλοι λογίων καὶ ἐπιστημόνων.

Μετὰ τὴν νενομισμένην ἱεροτελεστείαν, ἡ ὀρχήστρα τῶν μαθητῶν ἀνέκρουσεν ὕμνους πρὸς τὴν Α. Α. Μ. τὴν φιλόμουσον Ἀνακτὰ καὶ τὴν οἰκουμένην πατριάρχην. Εἶτα ὁ ἐλλόγιμος σχολάρχης κ. Ἀλ. Ζαμνιρίας δι' ἐκθέσεως συντόμου ἐξέθηκε τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ σχολείου ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ὄψιν, ἐξέφρασεν εὐχαριστίας πρὸς πάντας τοὺς παραστάτας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς σχολῆς πρὸς τὸν οἰκουμ. πατριάρχην καὶ ἐν τέλει ἀπέτεινε πολυτίμους ὑποθήκας πρὸς τοὺς τῆς σχολῆς ἀποφοιτῶντας.

Μετὰ τὸν γυμνασιάρχην ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων κ. Ι. Κασσαρίδης ἀνέγνω τὴν περὶ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ παιδευτηρίου καταστάσεως ἐκθεσιν, καθ' ἣν αἱ μὲν εἰσπράξεις ἀνέβησαν εἰς λιρ. τ. 4,488, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 4,429.

Ἐν τέλει, τῆς τῶν μαθητῶν ὀρχήστρας ἀνακρουσάσης τὸν τε τουρκικὸν καὶ τὸν ἑλληνικὸν ὕμνον καὶ τῶν πτυχίων ἐπιδοθέντων τοῖς ἀποφοιτῶσιν ὁ οἰκουμ. πατριάρχης διὰ προσφύρου προσλαλῶν ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς πρὸς πάντας τοὺς συνελθόντας εἰς προκοπὴν τοῦ ἱδρύματος δεηθεὶς ἅμα ὑπὲρ ἀνακύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήτου Χρηστάκη Ζωγράφου καὶ ἐξέφρασε τὴν ὀρεζομένην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν μουσοτραφεὲ Ἀνακτα.

ΣΤ'. Ἐθνικοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου

Ἡ τὸ μορφωτικὸν ἔργον τοῦ Ζαππείου περικυλισθεῖσα μετὰ τῆς σφοδρῆς ὁμογενῆς κοινωνίας τῆς ἡμετέρας πόλεως παρέστη τῇ κυριακῇ κατὰ τὴν διανομὴν τῶν πτυχίων ταῖς τελειοφοίτοις αὐτοῦ, προκαθημένου καὶ ἐπευλογοῦντος τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, μετὰ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νεοκαισαρείας, Ἰκονίου, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Βελεγράδων Κασσανδρείας, Σερβίων καὶ Κοζάνης, προέδρου τῆς ἐφορίας αὐτοῦ, τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Ἀργολίδος κ. Νικάνδρου. Παρῆσαν ἐπίσης οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἀγίων Τόπων, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τινων ὑπαλλήλων τῆς πρεσβείας καὶ τοῦ προξενίου, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐξ. ὑπουργοῦ τῆς παιδείας, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἡγεμονίας Σάμου, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου Ἰω. βέης Ἰωαννίδης, Κ. Ἀννινάδης, Σ. Καζανόβας, Μ. Σιφναῖος καὶ Π. Χρυσός. Μετὰ τὰς πρὸς Θεὸν εὐχὰς καὶ τοὺς πρὸς τὸν μεγαλειότατον ὕμνον Ἀνακτα καὶ τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὕμνους, ὁ ἑφορος γραμματεὺς κ. Γ. Ἀποστολίδης ἀνέγνω τὴν λογοδοσίαν τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πέπραγμένων, ἐξ ἧς ἐδείχθη ἡ τοῦ καθιδρύματος ἠθικὴ καὶ ὕλική εὐρωστία. Τὰ πτυχία διένειμε, μετὰ τὴν νενομισμένην πρὸς τὰς τελειοφοίτους προσλαλίαν τῆς ἐλλογιμωτάτης διευθυντρίας δεσποσύνης Εὐθαλίας Ἀδάμ, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, εὐλόγησας τὸ ἔργον τῶν τε μαθητριῶν, τῶν διδασκάλων, τῆς ἐλλογίμου διευθυντρίας, ἥτις ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς

ἀνεδείχθη τύπος αὐταπαρνησίας, καὶ τῶν ἐφόρων καὶ κοσμητριῶν, εὐχριστήσας τοῖς συνελθόντι λογάσι τοῦ γένους καὶ εὐχόμενος ὑπὲρ τοῦ μεγαλειοτάτου ἡμῶν Ἀνακτος.

II ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Ὁ ἐν Πετρούπολει ἀνταποκριτὴς τοῦ «Νέου Ἐλευθέρου Τύπου», ἐπιστέλλων ἐν μακρῇ ἀλληλογραφίᾳ περὶ τῆς πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας ἐγκυκλίου τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. κ. Ἰωακείμ, λέγει:

Εἰς τὰ ὅμματα τῆς μεμορφωμένης ρωσικῆς κοινωνίας οἱ ὁμόδοξοι καὶ ὁμόφυλοι τῆς βλακτικῆς χερσονήσου οὐδέποτε κατήλθον τόσον βαθέως ὅσον κατὰ τὰς σημερινὰς ἡμέρας. Ἡ ἐν Βελιγραδίῳ φρικκλέα νύξ τῆς 11ης μαΐου, ἥτις τόσον ταχέως ἠκολούθησε τοῖς ἐν Θεσσαλονίκῃ, διεσκέδατε πάσας τὰς ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν συμπλοχίας τῶν ὑψηλῶν πολιτικῶν κύκλων. Ἴσως — ἔστι δὲ μάλιστ' αὖτις — αἱ συμπλοχαὶ αὐταὶ ἀναζήσωσι πάλιν εἰς μείζονα ἢ ἡσσονα βαθμὸν· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς οὐδεμίαν αἴθουσιν τῆς Πετρούπολεως ἡ τῆς Μόσχας ἤθελε χρησιμεύσει ὡς σύστασις τὸ νὰ ἀνήκη τις εἰς ἓνα τῶν μικρῶν βλακτικῶν λαῶν.

Κατ' αὐτὰς πρεδύθη εἰς δημοσιότητα εἰδήσις περὶ πράξεως ἀπορροῦσης ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποτελούσης εὐόκωνον πρωτοβουλίαν ἐπὶ ἐδάφους, ὅπερ ἀπὸ τῶν τελευταίων ἐτῶν ἐφελκύνει τὴν προσοχὴν τῶν ἰθύνοντων τὰ τῆς ρωσικῆς κοινωνίας ἄνευ ἐλπίδος ὅτι ἤθελεν ἐπιτύχει διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων.

Τὸ ἔδαφος τοῦτο ἔσται τὸ ἐκκλησιαστικόν. Ἡ τόσον βαθέως περιφρονουμένη Ἀνατολὴ ἀνέλαθεν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ τὸ ἰθύνον πρόσωπον, ἡ δὲ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι τοσοῦτον δρώσα τάξις τῶν ἀνεπτυγμένων ἐν Ρωσίᾳ οὐδαμῶς δύναται νὰ ἐλπίζῃ ὅτι πρωτοβουλία τοιαύτη ἐκ τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου ἀπορρέουσα ἔσται γόνιμος.

Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἥτις ἐνέχει τὴν πρωτοβουλίαν ταύτην, ἀνάγεται εἰς τὸ παρελθὸν ἡδὴ ἔτος, ἀλλὰ μόλις τῆς 7)20 ἰουνίου μετεδόθη εἰς τὸ ρωσικὸν δημόσιον διὰ τῶν ἐπισήμων ὀργάνων τῆς Ἀγιωτάτης Συνόδου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Πετρούπολεως. Ἀγνωστον διατί τόσον βραδέως, ἴσως ὅμως ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἐν αὐτῇ δικτυομένων προτάσεων.

*Αναφέρων εἴτα τὰ κυριώτερα σημεία τῆς ἐγκυκλίου ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ βιενναίου φύλλου λέγει :

Τὸ πρῶτον σημεῖον (τὸ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν) ὑπαινίσσεται οὐχὶ πρᾶκτικόν τι ζήτημα. Ἐπειδὴ ὁμῶς δυσχερῶς δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ πκτριάρχης ἐσκέφθη περὶ συγκεντρώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τῆς ὀρθοδόξου, εἶναι βέβαιον ὅτι ἐννοεῖ τοὺς σχισματικούς. Ὑπάρχουσιν ὁμῶς καὶ οἱ σχισματικοὶ τῆς Ρωσσίας, οἵτινες ἀπεσπάρθησαν πρὸ 250 περίπου ἐτῶν διχτυλῶντες καὶ σήμερον εἰσέτι εἰς ἄμεσον ἐχθρικήν στάσιν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ρωσικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, ἥτις τάσσει αὐτοὺς εἰς τὴν τάξιν τῶν αἰρετικῶν, καίτοι αἱ δογματικαὶ διαφοραὶ τούτων πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν πασῶν τῶν Ρωσσιῶν εἰσὶν ἀσήμαντοι. Βεβαίως ὁ πκτριάρχης Κωνσταντινουπόλεως οὐδαμῶς ἐσκέφατο περὶ αὐτῶν, διότι ἡ δύναμις τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐστὶ μεγάλη καὶ ἐπιτρέπουσα σκέψιν τοιαύτην. Διὰ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἡ ρωσικὴ κοινωνία σκέπτεται ἔτι μᾶλλον περὶ αὐτῶν, καθότι οὐ μόνον τῶν ἐκκλησιαστικῶς φιλελευθέρων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐστηρῶς πιστευόντων ὅσον μᾶλλον αἱ ριζοσπαστικαὶ αἱρέσεις ὑποσκάπτουσι τὸ ὑπερήφρον οἰκοδόμημα τῆς ρωσικῆς ὀρθοδόξου, τόσον μᾶλλον ἡ προσοχὴ στρέφεται πρὸς τοὺς συντηρητικούς, οἵτινες εἰσι κυρίως ὀρθοδόξοι τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἀπεσπάρθησαν μόνον ἀπὸ αὐτῶν διότι ἠρνοῦντο νὰ ἀναγνωρίσωσι τὰς μεταρρυθμίσεις τοῦ ρώσου πκτριάρχου Νίκωνος καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ νικωνιανοῦ κλήρου. Ἐν αὐτοῖς ἐλπίζουσι νὰ εὕρωσι νέον συντηρητικὸν στοιχεῖον, τόσον μᾶλλον πολῦτιμον ὅσον ὁ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν ἀνήκων χωρικός ἵσταται ὑψηλότερον τοῦ ὀρθοδόξου ὑπὸ ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἐποψίν. Διὰ τίνος δὲ μορφῆς ἀνεξίθρησκείας τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἤθελον ὑπάρχει μεγάλη δυσχέρεια πρὸς πρᾶγμα τῶν ἐνώσεως μετ' αὐτῶν. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπῆρτετο τοπικὴ ρωσικὴ σύνοδος.

Ἡ ἰδέα τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς ἐσπερίας συχνάκις ἀπασχόλητε τὴν ρωσικὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀλλ' ἡ πρὸς τοῦτο πρότασις ἐδόθη πάντοτε ἐκ Ρώμης. Ἐν Ρωσίᾳ οὐδέποτε ἔτυχε πολλῶν συμπαινεῖν, διότι ὁ ἀπαρχιτέτος ὅρος—ἡ ὑποταγὴ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ πάπα—ἐφάνη ἀνέκαθεν ἀπαραδέκτος. Καὶ ὁ πκτριάρχης Ἰωακείμ, ὅστις ὁμιλεῖ ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ μετ' ἐπαινετῆς ἀνεξίθρησκείας περὶ τῶν καθολικῶν καὶ τῶν δικακτυρομένων, ὀλίγας τρέφει ἐλπίδας ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ. Εἰ δὲ μιμνήσκειται τὰς ἀπὸ ἐτῶν ὑπὸ αὐλικὴν ἀναμφιβόλως ἐπιρροὴν γινόμενης προσπάθειας πρὸς ἐνωσιν τῆς ὀρθοδόξου ἐλληνικῆς

καὶ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἐστερημένον πάσης ἐλπίδος ἐπιτυχίας, διότι οὐδὲ νὰ φαντασθῇ τις δύναται τὴν συμφωνίαν ἐπὶ τινῶν σημείων τῆς λατρείας τῶν ἀγίων, ἐπὶ παραδείγματι. Ἀλλ' εἰς τοὺς παλαιοκαθολικοὺς ἀφιερῶται μέγα μέρος τῆς ἐγκυκλίου.

Ἐν Ρωσίᾳ τὸ τμήμα τοῦτο τῆς ἐγκυκλίου εὐρήσει μεγάλην ἀπήχησιν, διότι ἡ μετὰ τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐνωσις ἐστὶν ἐνθέρμος πόθος πολλῶν κληρικῶν τῆς Ρωσσίας, ἰδίᾳ δὲ τοῦ στρατηγοῦ Κιρέγιεφ, ἀνήκοντος εἰς τὸν περὶ τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἀλεξάνδραν Ἰωσηφώδων κύκλον. Ἴσως ὑπάρχουσι καὶ πολιτικοὶ πρὸς τοῦτο λόγοι, ὡς ἐξάγεται π. χ. ἐκ τούτου ὅτι, παρὰ τὴν προσπάθειαν τῆς μετὰ τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐνώσεως, ὑπῆρχε καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐμφυτεύσεως τοῦ παλαιοκαθολικισμοῦ ἐν τῇ ρωσικῇ Πολωνίᾳ. Ὑπὸ πρᾶκτικὴν ἐποψίν μεγάλαιτέρα σπουδαιότης φαίνεται ἐγκειμένη ἐν τῇ τελευταίᾳ προτάσει τοῦ οἰκουμενικοῦ πκτριάρχου τῇ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου. Ὡς σπουδαιότατον ἐπιχείρημα κατὰ τῆς περὶ τὸ τέλος τῆς ἐκκτονταετηρίδος τόσον ἐπιζήλως συζητηθείσης μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου φέρεται τὸ ὅτι τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ συνδεόμενον πρᾶγμα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καθιερώθη διὰ Συνόδων, καὶ ἐπομένως μόνον διὰ συνόδων δύναται νὰ καταργηθῇ. Ἄν λοιπὸν συνεπιέλῃ ἡς ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πκτριάρχου προτεινομένης ἀλλαγῆς τοῦ ἡμερολογίου συνέλθῃ σύνοδος, διότι μόνη ἡ ἐλπίς ὑπολείπεται περὶ τούτου, αἶρεται τὸ κώλυμα. Πρᾶγμα εἶναι ὁμῶς ὑφιστάμενον ἕτερον, ἡ ἐθνικὴ κενοφροσύνη καὶ ὁ μετὰ τῆς Δύσεως ἀνταγωνισμός, ἅτινα τόσον σπουδαῖον διεδραμάτισαν πρόσωπον πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὥστε οὐ μόνον ἐνέπνευσαν εἰς τὸν εἰδικὸν ἀστρονόμον τοῦ «Νέου Χρόνου» Νικόλαον Γλάζεναπ νὰ καταρτίσῃ «ἀκριβεστέρον» ἡμερολόγιον, τὸ «Νικολαϊκόν», ἀλλ' ἐπίσπεσε καὶ χημικὸν τόσῳ διάσημον, ὅς ὁ Μένδελεεφ, ν' ἀπορρίψῃ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου. Ὁ πκτριάρχης Κωνσταντινουπόλεως φαίνεται ἵστάμενος ἐπὶ ὑψηλοτέρᾳ βαθμίδος πολιτισμοῦ.

ΛΟΓΟΛΟΓΙΑ

περὶ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1902—1903

τῆς Πκτριάρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς,

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 282—284)

Ἀλλ' αἱ περὶ τὸ μάθημα τοῦτο δυσχεραῖαι, ὅσοι πολλὰ καὶ εἰν ὦσι, πρέπει πάσῃ δυνάμει νὰ υπερβληθῶσι διὰ τὴν σπουδαίαν αὐτοῦ ὠφελίαν καὶ ὑπὸ παντὸς μὲν παιδευτηρίου

καθόλου, ἰδίᾳ ὅμως ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Σχολῆς, ὡς τοῦ ἀνωτάτου τῶν καθ' ἡμᾶς Γυμνασίων. Διὰ τοῦ μαθήματος τούτου μόνον ἀσκεῖται ἡ πνευματικὴ αὐτενέργεια τοῦ μαθητοῦ, ἀναγκάζομένου κατὰ τὴν σύνταξιν συνθέσεως ἵνα ἐντείνῃ πάσας τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις καὶ ἀνεκλύῃ ἀπὸ τοῦ βίου τῆς ἐαυτοῦ συνειδήσεως ἀργούσας καὶ ὑπνωτούσας ἐν αὐτῇ ἐννοίας καὶ χρησιμοποιοῖ πρὸς ὠρισμένον σκοπόν. Καὶ δι' αὐτοῦ μόνου κτᾶται τὴν τοσοῦτον ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ ἀναγκαίαν περὶ τὸ προσηκόντως γράφειν καὶ ἐκτιθέσθαι τὰς ἰδίας ἰδέας εὐχέρειαν. Ἄνευ τῆς ἀσκήσεως ταύτης αἱ διὰ τῆς διδασκαλίας κτηθεῖσαι γνώσεις μένουσιν ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ μαθητοῦ ἀνωφελεῖς καὶ ἄχρηστοι, χρυσὸς ἐν τῇ γῇ τεθιγμένος, κτῆμα τοῦ μεταδόσαντος μᾶλλον ἢ τοῦ λαβόντος, οἵσεως μόνον τὸν τοσοῦτον πρὸς κτῆσιν αὐτῶν μωχθήσαντα πληροῦσαι καὶ ἀντὶ χρησίμου λόγου ἄχρηστον σχολαστικὸν αὐτὸν καθιστᾶσαι. Ὑπάρχουσι βεβαίως καὶ πνεύματα, ἅτινα ὡς ἐκ τῆς ἰδιοφυίας αὐτῶν καὶ ἄνευ τῶν σχολικῶν τούτων ἀσκήσεων χρησιμοποιοῦσι δεόντως τὰς διὰ τῆς διδασκαλίας κτωμένας γνώσεις, ἀλλ' αἱ ἐξαιρέσεις δὲν εἶναι ὁρῶν νὰ καταργήσωσι τὰς ὑπὲρ τοῦ κανόνος ἐργασίας τῶν παιδευτηρίων. Ἀναντίρρητον δὲ, ὅτι καὶ τοὺς τοῦ πλεονεκτήματος τούτου εὐμειροῦντας μεγάλως ἤθελεν ὠφελῆσαι τὸ τῶν συνθέσεων μάθημα κινονίζον καὶ προάγον τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἰδιοφυίαν, ὡς τὸ τῆς Γυμναστικῆς τοὺς φύσει ὑγιᾶς σῶμα ἔχοντας.

Μετὰ τὰ παρεκβατικώτερον πως εἰρημένα ταῦτα περὶ τοῦ τῶν Συνθέσεων μαθήματος, εὐκαιρὸν νομίζω νὰ ἐπισυνάψω τινὰ ἐνταῦθα πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ διττοῦ τῆς δοκιμασίας τρόπου, εἰς ὃν ἀπὸ τινος χρόνου ὑποβάλλει ἡ Σχολὴ τὴν τάξιν τῶν τελειοφοίτων, ἐξετάζουσα αὐτοὺς, ὡς ἤδη ἐρρήθη, γραπτῶς ἅμα καὶ προφορικῶς. Τοῦτο δὲ, διότι ἤρξατο νὰ διαμυσηθῇ ἀπὸ τινος, καὶ δὴ ὑπὸ σοφῶν τῆς Ἑσπερίας παιδαγωγῶν, ἡ ἀξία τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων, εἴτε γραπτῶς διεξαγομένων εἴτε προφορικῶς, γνωστῆς οὐσίας ἐκ τῶν καθημερινῶν ἐξετάσεων — καθὰ λέγουσι — τῆς ἱκανότητος παντὸς μαθητοῦ. Τινὲς δὲ τούτων καὶ ἐπιζημίους μάλιστα θεωροῦσιν αὐτάς, ὡς ἀναγκάζουσας δῆθεν τοὺς μαθητὰς εἰς τοιαύτας τῶν δεδιδαγμένων μελέτας, αἵτινες πορίζουσιν οὐχὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἔμμενον καὶ διαρκῆ αὐτῶν οἰκείωσιν ἀλλὰ παροδικὴν τινὰ μόνον δεξιότητα πρὸς ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν, ἥς ὅπωςδὴποτε ἐπιτευχθείσης, ἀφίπτανται τὰ μετὰ τοσοῦτου κόπου μεμαθημένα, κενὸν τοῦ ἐκβεβιασμένου τούτου φόρτου τὸ πνεῦμα ἀφιέντα. Ἄλλοι δὲ τινες ἀποχρῶν κριτήριον τῆς ἀξίας τῶν μαθητῶν τὰς γραπτὰς ἐξετάσεις νομίζοντες πάντῃ ματαίαις καὶ περιτταῖς τὰς προφορικὰς θεωροῦσιν.

Ὅτι ἡ ἡμετέρα Σχολή, τόσῃ πολυπληθεῖς τάξεις ἔχουσα, δὲν ἠδύνατο οὔτε ἔπρεπε εἰς τελείαν τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων κατάργησιν νὰ προβῇ εὐδελον, ἀφοῦ διὰ τὸ πολυπληθὲς τοῦτο τῶν τάξεων ἐνέκρινεν ἐφέτος πρὸς ἀκριβεστέραν περὶ τῆς φιλοπονίας τῶν μαθητῶν κρίσιν καὶ ἀσφαλεστέραν τῆς ἀξίας αὐτῶν ἐκτίμησιν, ὅπως, ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς πρώτης ἐξαμηνίας ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς ἐπιβαλλομένων γενικῶν ἐν ἅπασιν τοῖς ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ διδασκόμενοι μαθημασι γραπτῶν ἐξετάσεων, καὶ εἰς ἄλλας τοιαύτας ἐν πολλοῖς μαθήμασι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ὑποβάλλῃ αὐτοὺς ἄλλως δὲ αἱ ἐτήσια ἐξετάσεις εἰσὶ καὶ σπουδαῖον κέντρον πρὸς ἐπιμέλειαν τῶν μαθητῶν, ὧν πολλοὶ ἀναιτιρητῶς δεόνται τοιούτου καὶ ἰδίᾳ οἱ ἀμειροῦντες οἰκογενειακῆς ἐπιβλέψεως, καὶ ἰσχυρὰ

δ' ἐτι παρόρμησις, πρὸς διαρκῆ τῶν διδασκόμενων μαθημάτων ἐπανάληψιν, οἰκειότερα ταῦτα τῇ τε συνειδήσει καὶ τῇ μνήμῃ καθιστᾶσθαι καὶ τὰς τυχόν ἐξ ἀμελείας ἢ ἄλλης αἰτίας ἐλλείψεις ἀναπληροῦσαι. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γραπτὴν μόνον τῶν τελειοφοίτων αὐτῆς δοκιμασίαν δὲν ἠδύνατο ἡ Σχολὴ νὰ ἀρκεσθῇ, διότι ἀναγνωρίζει μὲν τὰς ἀναμνηρίστους αὐτῆς ἀρετάς, δὲν ἀμβλυοπεῖ ὅμως καὶ πρὸς τὰς τῆς προφορικῆς δοκιμασίας, δι' ἧς ἀπταίστως μὲν ἐξελέγχεται ἡ εἰλικρίνεια τοῦ γραπτῶς ἐξεταζομένου, ὅταν διττῶς ἐν τῷ αὐτῷ μαθήματι γίνηται ἡ ἐξέτασις, ἀσφαλεστέρα δὲ ἐκφέρεται ἡ καθολικὴ περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ κρίσις, ὅταν, ὡς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ διὰ τὴν πληθὺν τῶν ἐξεταζομένων συμβαίνει, τινὰ μὲν τῶν μαθημάτων μόνον εἰς γραπτὴν, ἄλλα δὲ μόνον εἰς προφορικὴν ἐξέτασιν ὑποβάλλωνται. Τούτου χάριν διατηρεῖ ἐν τῇ τάξει τῶν τελειοφοίτων ἀμφοτέρους τῆς δοκιμασίας τοὺς τρόπους, ὃ ὡς τῆς τῶν ἄλλων τάξεων δοκιμασίας περιορισμὸς εἰς ἓνα μόνον, τὸν τῆς γραπτῆς δοκιμασίας, ἐπεβλήθη, ὡς εἶπον, ὑπ' ἀδηρίτου ἀνάγκης, τῆς μεγάλης τῶν μαθητῶν πληθύος. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ τῶν τελειοφοίτων τάξις πάντοτε πολυπληθὴς τυγχάνει, οὐδέποτε μὲν ὀλιγωτέρους τῶν τριάντα μαθητῶν ἔχουσα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα ἀριθμοῦσα, εἰς μείζονα ἐπιθυμεῖ τῶν ἐξετάσεων τῆς τάξεως ταύτης ἀπλοποίησιν νὰ προβῇ, ἐλαττοῦσα μὲν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐξεταζομένων μαθημάτων, περιορίζουσα δὲ τοῦτον εἰς ἑκείνα, δι' ὧν μᾶλλον ὁ βαθμὸς τῆς πνευματικῆς ὀριμότητος καὶ τῆς κρίσεως ἢ ὁ τῆς ἰσχύος τῆς μνήμης ἐξελέγχεται.

Ἀλλὰ τοῦ ἐπίσης σοφοῦ παραγγέλματος «σπεῦδεν βραδέως» οὐδέποτε ἐπιλανθανομένη, ἐπιφυλάσσεται νὰ προβῇ εἰς τὴν περὶ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις ταύτην καινοτομίαν μόνον, ὅταν σύντονος τοῦ πράγματος μελέτη καὶ ὥριμος σκέψις πείσῃ αὐτὴν ὅτι μόνον περὶ τοῦ δυνατοῦ ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ λυσitelous τῆς εφαρμογῆς, καλῶς γινώσκουσα, ὅτι πᾶν ὃ τι κατὰ θεωρίαν φαίνεται ὁρθόν δὲν εἶναι πάντοτε καὶ πανταχοῦ λυσιτελεῖς ἐφαρμόσιμον.

Καταπαύων τὴν περὶ τῶν ἐξετάσεων λόγον προστίθωμι τινὰ καὶ περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν μαθητῶν, τοῦ ἐτέρου τῶν τῆς παιδεύσεως στοιχείων, καίπερ μὴ παρεχομένου τούτου καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τῆς Σχολῆς.

Δ

Τὸ ἦθος τῶν μαθητῶν ὑπῆρξε κατὰ τὸ λῆγον ἔτος καθόλου εἰπεῖν εὐάρεστον. Οὐδεμία σοβαρὰ τῶν πειθαρχικῶν τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς διατάξεων παράβασις χάριτι θεῆς καὶ ταῖς εὐχαῖς τῆς σεπτῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐτάραξε τὴν κανονικὴν αὐτῆς πορείαν. Ἐπιμέλεια δὲ ἱκανή, σέβας πρὸς τοὺς διδάσκοντας καὶ εὐπρέπεια καὶ κοσμιότης ἐν τε ταῖς εἰσόδοις καὶ ἐξόδοις τοὺς πλείστους τῶν μαθητῶν αὐτῆς διέκρινε. Τὰ χιζάνια ἀπ' οὐδενὸς βεβαίως ἀγροῦ ἐλλείπουσιν, ἀλλὰ δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἐκβολὴν αὐτῶν καὶ ὁ Κύριος Συνήυξησαν ταῦτα καὶ ἐν τῇ Σχολῇ μετὰ τῶν πολλῶν καλῶν σίτων καὶ ἡ ἐπὶ τούτοις εὐαρέσκεια αὐτῆς καὶ χαρὰ ἐξηφάνισε διὰ τὸ μέγεθος τὰς ἀπ' ἐκείνων λύπας. Οἱ καλοὶ ὅμως σῖτοι πρὸς τῇ μεγάλῃ ποσότητι καὶ τοιοῦτοι τὴν ποιότητα ὑπῆρξαν, ἐφ' οἷς πᾶς τῶν γραμμάτων ἀγρὸς δύναται νὰ ἐγκαυχᾶται. Ταῦτα λέγων οὐδαμῶς προτίθεμαι νὰ δηλώσω, ὅτι ἔργον τῆς Σχολῆς ἀποκλειστικόν ἐστὶν ἡ τοιαύτη πολλῶν τῶν τέκνων αὐτῆς ἀξιεπαινος διαγωγή. Ἡ Σχολὴ εὗρεν ἐν αὐτοῖς ἑδᾶρος γόνιμον, ὑπὸ ἐπιμελοῦς

εὐσυνειδήτων γονέων ἀνατροφῆς κεκαλλιεργημένων· καὶ ἐπὶ τῆς καλῆς ταύτης γῆς ἐτέλεσε τὸ γεωργικὸν αὐτῆς ἔργον, ἐνισχύσασα, ἀναπτύσσασα, καὶ τελειώσασα τὴν στοιχειώδη μὲν ἀλλ' ἀπαραίτητον πρὸς μέλλουσιν προκοπὴν καὶ ἀνάδειξιν οἰκογενειακὴν ἐργασίαν.

Οὕτε τῆς θείας τοῦ Πλάτωνος γλώσσης ἡ θαυμασία ἡθ. παι-
δευτική δύναμις, οὕτε τῶν ἄλλων διαιμονίων τῆς κλασικῆς ἀρ-
χαιότητος συγγραφέων τὰ ἀθάνατα διδάγματα, οὕτε αἱ τῶν
ἄλλων μαθημάτων ποικίλαι ἐπὶ τοῦ πνεύματος ἐπιδράσεις ἡ-
λόν δυνήθη νὰ παραγάγῃ τοιοῦτους καρπούς, ἐὰν οἱ διδασκέν-
τες δὲν ἦσαν ἤδη διὰ τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς δεόντως
πρὸς τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπίδρασιν παρασκευασμένοι, ὥς τοῦτο δεῖ-
κνυται ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπὶ ἄλλων μαθημάτων τῆς Σχολῆς ἐργα-
σίας, μὴ τυχόντων, δυστυχῶς, τοιαύτης ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἡ-
θους αὐτῶν καλλιεργείας. Ἐπαίνων δὲν πολλῶν ἄξιοί εἰσιν
ἀναντιρρήτως τοιοῦτοι γονεῖς, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ἔργον τῆς
Σχολῆς σπουδαίως προάγουσι καὶ τελεσφόρον αὐτὸ καθιστάσιν,
ἀλλὰ καὶ τιμίους αὐτῶν διαδόχους καταλείποντες, χρήσιμα τῇ
Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς κοινωνίᾳ μέλη δωροδο-
ροῦσιν. Εὐχεται δὲ ἡ Σχολή, ὅπως τὴν ἀληθῆ ἀγάπην πρὸς τὰ
ἐαυτῶν τέκνα τοιοῦτων γονέων καὶ ἄλλοι πολλοὶ γονεῖς μιμη-
θῶσιν.

Τοιαύτη ὑπῆρξε, Παναγιώτατε καὶ ἡ λοιπὴ σεβαστὴ καὶ
φιλόμουσος οὐμήγυρις, ἡ κατὰ τὸ λῆγον ἔτος γενικὴ τῆς Σχο-
λῆς κατάστασις. Ἀπαντα σχεδὸν χάριτι θεῆς εὐχάριστα πλὴν
τῆς ἀσθενείας τοῦ Καθηγητοῦ Κυρίου Θεμιστοκλέους Σαλτέλη
μαθηταὶ πλείονες τῶν κατὰ τὰ προλαβόντα δέκα ἔτη διδα-
σκαλίᾳ ἀπρόσκοπτος καὶ κανονικῇ διαγωγῇ μαθητῶν τῶν
πλείστων ἀξέπικτος· τέλος δὲ—ἵνα καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων
συμνημονεύσω καὶ ἱκανῇ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημά-
των αὐτῆς μετ' ἀρρυθμίσεως αἵτινες ἐν ἀνάγκαις καὶ εὐκαιρίαις
πάντοτε ἄνευ πατάγου γενόμενοι, ὑπῆρξαν ἐφέτος πολυαριθμό-
τεροι, ὥς ἐκ τῶν ἄρτι εἰρημνίων ἐδείχθη. Ἰσως δὲν ἐπεθύμουν
τινὲς τὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἐλάττωσιν τῶν ὠρῶν τῶν Ἑλληνικῶν
ἀλλὰ διὰ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἀφαιρεθεισῶν ὠρῶν ἐνισχύθη τὸ τῶν
Συνήσεων μᾶθημα, οὐ μόνον εἰς τὴν αὐτὴν κατηγόριαν τῶν
μαθημάτων καὶ τοῦτο ὑπαγόμενον, ἀλλὰ καὶ πρακτικωτέραν
καὶ ὠφελιμωτέραν ἀπεργαζόμενον τὴν ἀπὸ τῆς διδασκαλίας
ἐκείνων ὠφέλειαν. Ἄλλοι ἴσως, τοῦναντίον, ὑποτιμῶντες τὴν
ἐκ τῆς μελέτης τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ὠφέλειαν, ἤθελον
πλείονα τὴν ἐλάττωσιν τῶν ὠρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ μαθήματος.
Καὶ ἄλλοι ἴσως τὴν ἐλάττωσιν τῶν ὠρῶν τῶν Φιλοσοφικῶν
μαθημάτων ἐπόθουν. Ἀλλ' ἐν τῷ παιδευτηρίῳ τούτῳ τῆς Μη-
τρὸς Ἐκκλησίας, ὅπερ ἀπὸ τῆς πολιᾶς ἀρχαιότητος καὶ ἐν
ταῖς ποικίλαις αὐτοῦ ἀνάγκαις καὶ περιστάσεσιν αἰετοῦ διε-
κρίθη ἐπὶ παροχῇ πλήρους καὶ τελείας τῆς ἐγκυκλίου παιδεύ-
σεως καὶ ἡθικῆς μορφώσεως· δὲν ἐπετρέπετο πλείων ἐλάττωσις
οὕτε τῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ μαθήματος ὠρῶν, οὕτε τοῦ τῶν Φι-
λοσοφικῶν μαθημάτων, ἐὰν ὤφειλε νὰ μὴ ἐκκλίνη τοῦ ἑαυτοῦ
προορισμοῦ καὶ μὴ μεταβάλῃ χαρακτῆρα. Ἡ Ἑλληνικὴ
γλῶσσα καὶ Φιλοσοφία, τὰ μορφωτικώτατα ταῦτα τῶν τῆς
ἐγκυκλίου παιδείσεως μαθημάτων, παρὰ πᾶσαν τῶν λοιπῶν
μαθημάτων τὴν ἐνίσχυσιν, τὴν ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν τῶν χρόνων
ἡμῶν ἐπιβαλλομένην, δὲν ἔπρεπεν ἐν τῷ παιδευτηρίῳ τούτῳ νὰ
ἀποβάλλῃ τὴν ἰδιάζουσαν αὐτῶν ἡθοπαιδευτικὴν δύναμιν διὰ
δυσαναλόγου πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ ἐνισχύσεως καὶ ὑπερ-
τροφίας ἐκείνων. Ἐὰν ἡ ἀναντίρρητος πρακτικὴ χρησιμότης

καὶ ὕλική ὠφέλεια τῶν λοιπῶν μαθημάτων ἀναποδράστως σή-
μερον ἀπαιτοῦσι μείζονα τὴν ἐνίσχυσιν αὐτῶν καὶ καλλιέρ-
γειαν, οὐδέποτε ὅμως πρέπει νὰ ὑποτιμηθῇ ἡ τῶν Ἑλληνικῶν
καὶ Φιλοσοφικῶν μαθημάτων ὠφέλεια, ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴ
ἀπολέσωμεν πᾶν ἰδεῶδες εἰς ἀποκλειστικὸς τοῦ χρησίου καὶ
θηρευτὰς μεταβαλλόμενοι καὶ μεγάλῃν εἰς ἡμᾶς τε καὶ τοὺς ἐξ
ἡμῶν παρασκευάζοντες τὴν ἡθικὴν κατάπτωσιν. Ὅπου οὐδὲν
ἰδεῶδες ἐπιδιώκεται, ἐκεῖ ἀπότομος ἡ πρὸς τὰ κάτω ὁδὸς καὶ
τὴν ἀδοξίαν. Τὴν ἐκ τῆς σπουδῆς τῆς ἀθανάτου προγονικῆς
ἡμῶν γλώσσης μεγίστην ὠφέλειαν καὶ τὴν ὑπέροχον ἀνθρωπι-
στικὴν αὐτῆς δύναμιν στεντορεῖα τῇ φωνῇ ἀνεκέρυσαν πάν-
τες οἱ ἔξοχοι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους νόες, οὐ μόνον ἀρχαῖοι,
περὶ ὧν δύνανται νὰ εἰπωσὶ τινες τῶν ὑπερτιμώντων τὴν τῶν
θετικῶν λεγομένων ἐπιστημῶν ἀξίαν, ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ διατελοῦν-
τες ἐκεῖνοι τῆς τῶν προγόνων ἡμῶν γλώσσης, ἀλλὰ καὶ νέοι,
ἐκ τούτων δὲ καὶ πλεῖστοι, ἔξοχοι τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν θε-
ραπευταί. Καὶ — ἵνα ἄλλους παραδράμωμεν — ἰδοὺ πῶς ἀπο-
φαίνονται περὶ τῆς σπουδῆς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων οἱ
ἀκράϊμοι τῶν φυσιοφῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ὁ Δυμποὰ
Ρεϋμόν (Du Bois Reymond), ὁ Ἰωάννης Τύνδαλ (John
Tyndall) καὶ ὁ Ρ. Βάγνερ (R. Wagner). Ἡ μόνη σωτη-
ρία ἀπὸ τοῦ κινδύνου, τοῦ ἐπαπειλουμένου ἐκ τοῦ ὕλισμοῦ καὶ
τῆς φιλοχρηματίας, τῶν ἐκ τῆς μονομεροῦς τῶν φυσικῶν ἐπι-
στημῶν θεραπείας ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἐπικρατούντων,
κεῖται—λέγουσιν— ἐν τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμά-
των. Ἀξιοῦσι δὲ, ὅπως ὁ Ἑλληνισμὸς κρατῇ μακρὰν τῶν
πνευματικῶν ἡμῶν ὁρίων τὸν Ἀμερικανισμόν. Καὶ αὐτοὶ οἱ
ἄκρως ζηλωταὶ καὶ ὑπέρμαχοι τῶν πρακτικῶν λεγομένων Σχο-
λῶν Μπίτχερ (Böttcher) καὶ Ὀστενδόρφ (Ostendorf) ἰδοὺ
πόσῃν σημασίαν εἰς τὴν σπουδὴν τῶν κλασικῶν γλωσσῶν ἀπο-
δίδουσιν: Ἄνευ σπουδῆς τῶν κλασικῶν γλωσσῶν — λέγουσιν —
οὐδεμίαν βαθεῖαν γνώσιν τῆς ἰδίας μητρικῆς ἡμῶν γλώσσης
δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν ἄνευ κλασικῆς μορφώσεως οὐδεμίαν
ἀποχρῶσα ἀνάπτυξιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ ταῖς τέχναις ἐστὶ
δυνατὴ. Περὶ δὲ τῆς ἀξίας τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων ἐν τῇ
ἐκπαιδεύσει Γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς διακηρύττει ὅτι αἱ θετικαὶ
ἐπιστῆμαι δὲν δύνανται νὰ τελέσωσι τὸ ἔργον τῆς φιλοσοφίας,
μεταδιδούσης τὰς ἡθικὰς καὶ κοινωνικὰς ἰδέας, τὰς δυνάμεις
ἐκείνας, αἵτινες τροποποιοῦσι βχθυμὸν καὶ τοὺς ἀτομικοὺς
χαρακτῆρας καὶ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας, ἀποτελοῦσι μετὰ
τῶν ἐγκλεισμένων ἐν αὐταῖς αἰσθημάτων τὴν δύναμιν καὶ τὸ
μεγαλεῖον τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν. Ἀνομολογῶν οὗτος
ὅτι, διὰ τὸν ἀδιάρρηκτον σύνδεσμον τοῦ ἀτόμου πρὸς τὴν κοινω-
νίαν, ἀνάγκη, τροποποιούμενου τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος,
νὰ τροποποιηθῇ καὶ ἡ τοῦ ἀτόμου ἀγωγή, δὲν πρέπει ὅμως—
λέγει — ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος ἐπιγιννομένη
μεταβολῇ ἐν τῇ ἀγωγῇ νὰ θυσιάζηται τὸ ἀμετάβλητον καὶ
ἀληθὲς φιλοσοφικὸν μέρος τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τὸ παιδεῦον καὶ
διαπλάττον ἡθικῶς τὸν ἄνθρωπον. Ὅτι πρὸς τοιαύτας ἀλλογε-
νῶν ὑπὲρ τῆς φιλοσοφικῆς παιδείσεως τῶν νέων φωνὰς δὲν
πρέπει ἀναισθήτως νὰ βίῃσιν τὰ ὅσα οἱ τοῦ Πλάτωνος καὶ
Ἀριστοτέλους ἔκγονοι, ἀνεπίδεκτον βεβήτως συζητήσεως.

(ἔπεται συνέχεια)

ΣΥΝΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗΝ ΔΙΑΘΗΚΗΝ

ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΑΥΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΩ*

Ὁ Κλήμης πρὸς κατοχύρωσιν τῆς γνώμης ὅτι τὰ ἐγκύκλια μαθήματα καὶ πρὸ πάντων ἡ φιλοσοφία κέκτηνται σημασίαν μορφωτικὴν καὶ χρησιμεύουσιν ὡς βοήθημα ἄριστον εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀληθείας κατὰ τὴν 1) εἰς τὸ κύρος τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Βεβαίως τοιαύτη διδασκαλία δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ· ἀλλ' ὁ Φίλων παρέσχεν εἰς τὸν ἡμέτερον ἐκκλησιαστικὸν σύγγραφά οὐλόκληρον βιβλίον (περὶ τῆς εἰς τὰ προπαιδευμὰτα συνόδου) ἐν ᾧ διὰ τῆς ἀλληγορικῆς ἐρμηνείας τῶν σχέσεων τοῦ Ἀβραάμ πρὸς τὴν δούλην αὐτοῦ Ἀγάρ, ἐξηγεῖτο ἡ χρῆσις τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν πρὸς τὴν ἀποκεκαλυμμένην ἀλήθειαν. Ἀλληγορῶν ὁ Κλήμης, κατὰ μίμησιν τοῦ Φίλωνος, ὑπὸ τὴν Σάρραν, ὡς δέσποιναν, τὸ τελειὸν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ὑπὸ δὲ τὴν δούλην Ἀγάρ τὴν βοηθητικὴν σημασίαν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐν τῇ κτήσει τῆς γνώσεως, παρίστανει τὴν χρῆσιν τῆς Ἀγάρ ὑπὸ τοῦ Ἀβραάμ κατὰ συγκατάθεσιν τῆς Σάρρας οὕσης ἀτέκνου ὡς δηλοῦσιν συμβολικῶς τὴν ἀναγκαιότητα καὶ ὠφέλειαν τῆς τε φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς γνωστικῆς τελειότητος (I. V 721—727). 2) εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς σημασίας, ἣν ἔχει ἡ διὰ τῆς μαθήσεως παιδευθεῖσα ψυχὴ. Ὡς ἐν πικντὶ ἐπαγγέλματι γινόμεθα ἐπιτηδεώτεροι διὰ τῆς ἀσκήσεως, οὕτω καὶ ἡ διακρίσις τῆς ἀληθείας τοῦ περιεχομένου τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ ἡ θήρα τῆς ἀρετῆς ἐπιτυγχάνεται εὐχερέστερον καὶ ἀσφαλέστερον διὰ τῆς προπαιδείας ἢ διὰ τῆς ἀπαιδευσίας καὶ ἀμαθείας. «Οὐ γὰρ φύσει, μαθήσει δὲ οἱ καλοὶ κάγαθοὶ γίνονται, καθάπερ ἱατροὶ καὶ κυβερνήται. Ὁρῶμεν γοῦν κοινῶς οἱ πάντες τὴν ἄμπελον καὶ τὸν ἵππον· ἀλλ' ὁ μὲν γεωργὸς εἴσεται εἰ ἀγχή πρὸς καρποφορίαν ἢ κακὴ ἢ ἄμπελος· καὶ ὁ ἵππος τὸν ἄθυμον ἢ ταχὺν ἵππον διακρίνει ραδίως· τὸ δ' ἄλλως παρ' ἄλλοις εὖ πεφυκέναι πρὸς ἀρετὴν, ἐπιτηδεύματα μὲν τινὰ τῶν οὕτω πεφυκότων παρὰ τοὺς ἑτέρους ἐνδείκνυνται· τελειότητα δὲ κατ' ἀρετὴν οὐδ' ἡντινοῦν τῶν ἁμεινον φόντων κατηγορεῖ, ὅποτε καὶ οἱ κακῶς πεφυκότες πρὸς ἀρετὴν τῆς προσηκούσης παιδείας τυχόντες, ὡς ἐπίπαν καλοκάγαθους ἦνυσαν καὶ

αὐτὰ ἐναντία, οἱ ἐπιτηδεύοντες φόντες, ἀμελεῖν γεγονάσι κακοί. Φύσει δ' αὖ κοινωνικοὺς καὶ δικαίους ὁ Θεὸς ἡμᾶς ἐδημιούργησεν· ὅθεν οὐδὲ τὸ δίκαιον ἐκ μόνης φαίνεται τῆς θέσεως (τοῦ ἐμφύτου) ρητέον· ἐκ δὲ τῆς ἐντολῆς ἀναγκῶς πυρεῖσθαι τὸ τῆς δημιουργίας ἀγαθὸν νοητέον, μαθήσει παιδευθείσης τῆς ψυχῆς ἐθέλειν αἰρεῖσθαι τὸ κάλλιστον» (Παρ. Ἀρ. Ἡθ. Νικ. V). Ἀλλὰ καθάπερ καὶ ἄνευ γραμμάτων πιστὸν εἶναι φαμέν· οὕτω συνεῖναι τὰ ἐν τῇ πίστει λεγόμενα οὐχ εἰόν τε μὴ μαθόντα ὁμολογοῦμεν. Τὰ γὰρ εὖ λεγόμενα προσέσθαι, τὰ δὲ ἄλλότρια μὴ προσέσθαι οὐχ ἀπλῶς ἡ πίστις ἀλλ' ἡ περὶ τὴν μάθησιν πίστις ἐμποιεῖ. Εἰ δ' ἡ ἄγνοια, ἀπαιδευσία τε ἄμα καὶ ἀμαθία τὴν ἐπιστήμην τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων ἐντίθησι τῇ διδασκαλίᾳ ἀλλ' ὡς ἐν πενίᾳ βίου ὁρθῶς ἐστὶ βιοῦν οὕτω καὶ ἐν περιουσίᾳ ἐξεστὶ καὶ εὖ βίον ἅμα καὶ θάπτον δὲν τῇ προπαιδείᾳ θηροῦσθαι ἢν τινα τὴν ἀρετὴν ὁμολογοῦμεν, οὐδὲ δίχα τούτων ἀθήρατον οὖσαν πλὴν καὶ τότε τοῖς μεμαθηκόσι καὶ τὰ αἰσθητήρια συγγεγυμνασμένοις (I VI 729 πρβλ. Φιλ. Περ. Ἀβρ. 326. 357).

Πολλοὶ ὁμῶς τῶν χριστιανῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κλήμεντος δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνίδωσι τὴν ἐν τῇ ἑλληνικῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τοῖς ἐγκυκλίοις μαθήμασι ἐγκρυπτομένην μεγάλην μορφωτικὴν δύναμιν, καὶ νὰ ἐκτιμήσωσι δεόντως τὴν σημασίαν αὐτῶν, εἴτε ἐξ οἰήσεως, ἀπορροῦσης ἀπὸ ὑπερβαλλούσης τὸ μέτρον ἐκτιμήσεως τῶν πνευματικῶν αὐτῶν δυνάμεων, εἴτε ἐξ ἐχθρικῶν διαθέσεων πρὸς τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, ἣν ἐνόμιζον, ὡς εἶδομεν, ἀποκαλύψιν τοῦ διαβόλου ἢ ἐπινόημα ἀνθρώπων. Ἐφρόνου λοιπὸν ὅτι ὁ χριστιανὸς δεόν νὰ περιορισθῇ ἐν τῇ ψυχῇ πίστει καὶ νὰ ἀσχολῇται «περὶ τὰ ἀναγκαιότατα καὶ συνέχοντα τὴν πίστιν», τὴν δὲ προπαιδεῖαν (φιλοσοφίαν καὶ ἐγκύκλια μαθήματα) νὰ ἀποφεύγῃ εἴτε ὡς περιττὴν καὶ οὐδὲν εἰς τὸ τέλος (σωτηρίαν) συμβάλλουσαν, εἴτε καὶ ὡς ἐπικίνδυνον, ἅτε δυνάμεν νὰ παρὰ πλάνησιν ἀπὸ τῆς ἀληθείας (Στρ. VI Κεφ. X. 301 βιβλ. I. K. I 708). Ἀλλ' ὁ Κλήμης, ὁ εἰς τὸν Θεὸν ἀνάγων τὴν ἀρχὴν τῆς φιλοσοφίας, κατ' ἀνάγκην δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποδεχθῇ καὶ τὰς παρὰ λόγους αὐτῶν δοξασίας περὶ τῆς ὠφελείας αὐτῆς· ἀναγνωρίζων δὲ τὴν μεγάλην χρησιμότητά τῆς τε φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐν τῇ διαπαιδαγωγίᾳ καὶ τῇ ἠθικῇ τελειώσει τῶν χριστιανῶν, προβαίνει εἰς τὴν ἀνασκευὴν τῶν ἀντιπάλων κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

«Ἐνιοι, λέγει, εὐφυνεῖς οἰόμενοι εἶναι, ἀ-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 267 - 268

ξιοῦσι μήτε φιλοσοφίας ἄπεισθαι, μήτε διαλεκτικῆς, ἀλλὰ μηδὲ τὴν φυσικὴν θεωρίαν ἐκμανθάνειν· μόνον δὲ ψιλὴν τὴν πίστιν ἀπαιτοῦσιν, ὥσπερ εἰ μηδεμίαν ἤξιουν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι τῆς ἀμπέλου εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοὺς βότρυας λαμβάνειν». Ἀλλὰ τὴν ἀμπέλον, ὅπως ἦν ἀλληγορεῖται ὁ Κύριος, «κλαδεῖται δεῖ, σκάψαι, ἀναδῆσαι καὶ τὰ λοιπὰ ποιῆσαι· δρεπάνου τε, οἰμι, καὶ μακέλλης, καὶ τῶν λοιπῶν ὀργάνων τῶν γεωργικῶν πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς ἵνα ἡμῖν τὸν ἐδώδιμον καρπὸν ἐκφῇ. Καθὼς δ' ἐν γεωργίᾳ καὶ ἱατρικῇ χρησιμότης ἐκεῖνος ὁ ποικιλωτέρων μαθημάτων ἀψάμενος, ὡς βέλτιον γεωργεῖν τε καὶ ὑγιάζειν δύνασθαι, οὕτως ἐνταῦθα χρῆσθαι τῇ φημί τὸν πάντα ἐπὶ τὴν ἀληθειαν ἀναφέροντα· ὥστε καὶ ἀπὸ γεωμετρίας καὶ ἀπὸ μουσικῆς καὶ γραμματικῆς καὶ φιλοσοφίας αὐτῆς δρεπόμενα τὸ χρήσιμον, ἀνεπιβούλευτον φυλάσσειν τὴν πίστιν.

«Ὁ πρὸς τὸν βίον ἀνθρώπων ἕκαστα τὸν ὀρθὸν ἐκ τῶν ἐλληνικῶν καὶ τῶν βαρβαρικῶν κομίζων ὑποδείγματα, πολὺπειρος οὗτος τῆς ἀληθείας ἱχνευτῆς καὶ τῷ ὄντι πολὺμυτις, δίκην τῆς βασάνου λίθου γίνεται καὶ ἱκανὸς ὢν χωρίζειν, ὁ πολὺῖδρος ἡμῶν καὶ γνωστικός, σοφιστικὴν μὲν φιλοσόφου, κομμωτικὴν δὲ γυμναστικῆς καὶ ὀψοποιητικὴν ἱατρικῆς, καὶ ρητορικὴν διαλεκτικῆς, καὶ μετὰ τὰς ἄλλας, τὰς κατὰ βάθος φιλοσοφίαν αἰρέσεις αὐτῆς τῆς ἀληθείας» (I IX 741 πρὸς Φιλ. Περὶ ἀποικίας Ἀβραάμ 399—400 πρὸς Πλουτ. Ὅτι διδ. ἡ ἀρετὴ Βιβλ. VII 732).

Ὁ Κλήμης διὰ τοιούτων ἐπιχειρημάτων καταπολεμεῖ τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ, προβάλλοντάς πασαν καθόλου μάθησιν καὶ ἀγωγὴν, καὶ οὕτως ἐξαίρει τὰς ὠφελείας τὰς ἀπὸ τῆς μελέτης τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ποριζομένας. Ὁ ἄφ' ἐκαστου, λέγει, μαθήματος τὸ χρήσιμον δρεπόμενος, οὗτος πολὺπειρος τῆς ἀληθείας ἱχνευτῆς ἀναδείκνυται καὶ πολὺμυτις, ἀμειβόμενος διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ χωρίζειν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ ψεύδους, τὴν σοφιστικὴν ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας καὶ τὰς ἐν τῷ χριστιανισμῷ αἰρέσεις ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας.

Πόθεν δὲ αἱ αἰρέσεις, αἱ ἐν τῷ χριστιανισμῷ ἀναφανιόμεναι, ἅς ὁ γνωστικός δεῖν νὰ διακρίνῃ ἀπὸ τῆς ἀληθείας; Κατὰ τὸν ἡμέτερον ἐκκλησιαστικὸν συγγραφέα, αἱ αἰρέσεις αὗται προέρχονται ἐκ παρανοήσεως

τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἡ δὲ παρανόησις γεννᾶται ἐκ τῆς μὴ ὀρθῆς διακρίσεως τοῦ ὁμοίου καὶ τοῦ ἀνομοίου, «τῶν τε πλείονα σημαίνουσιν λέξεων καὶ τῶν πλείονων ὅταν ἐν τῇ σημαίνωσιν» (VI X 304). Πρὸς ἀκριβῆ λοιπὸν κατανόησιν τοῦ περιεχομένου τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἀπαραίτητος τυγχάνει ἡ διαστολὴ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν πράγματων ἢ διὰ τῆς περὶ εἰκὸς κτωμένης, ἅτε «μέγα φῶς ταῖς ψυχαῖς ἐντικτούσα» καὶ συντελοῦσα εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς πραγματικῆς ἐν τῇ Γραφῇ ἐννοίας (VI X 304). Παράδειγμα τοιαύτης ἐνεργείας ὁ Κλήμης προβάλλει τὸν Κύριον, ὅστις διὰ τοιαύτης διαστολῆς, τουτέστι διὰ τῆς ὀρθῆς ἀντιλήψεως καὶ ἐρμηνείας ἀμφιβόλων ἐκφράσεων, ἀπέκρουσε τὸν διάβολον. Καὶ ἡγνῶουν μὲν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται τὰ μεθοδικὰ τῆς φιλοσοφίας ἐπιχειρήματα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς αἰτία πρὸς ἐγκατάλειψιν τῶν φιλοσοφικῶν μελετῶν· διότι ἐκεῖνοι μὲν ὡς μαθηταὶ τοῦ πνεύματος κατενόουν τὴν ἐπιτεκρυμμένην ἐννοίαν τοῦ προφητικοῦ καὶ διδασκαλικοῦ πνεύματος τῶν Γραφῶν, δι' ἡμᾶς ὅμως ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ κατανόησις αὐτοῦ, ἐὰν μὴ μάθωμεν διδασκόμενους τὴν ἐρμηνευτικὴν τέχνην. «Εἰ δὲ οἱ προφῆται, λέγει ὁ Κλήμης, καὶ οἱ ἀπόστολοι οὐ τὰς τέχνας ἐγνώκεσαν, δι' ὧν τὰ κατὰ φιλοσοφίαν ἐμφανίει γυμνάσματα, ἀλλ' ὁ νοῦς γε τοῦ προφητικοῦ καὶ διδασκαλικοῦ πνεύματος ἐπιτεκρυμμένως λαλοῦμενος τὰς ἐντέχνους ἀπαιτεῖ πρὸς σαφήνειαν δι' ἀσκαλίας. Ἀσφαλῶς γὰρ ἐγνώκεσαν τὸν νοῦν ἐκείνων οἱ προφῆται ὡς τοῦ πνεύματος μαθηταί. Ἐκ γὰρ πίστεως καὶ οὐχὶ οὕτω ραδίως, καὶ ὡς τὸ πνεῦμα εἶρηκεν, ἀλλ' οὐχ οἷόν τε ἡμᾶς ἐκδέξασθαι μὴ μεμαθηκότας (I IX 740). «Οὐ γὰρ δὴ μὴ Μύκωνος λέγει ἀλλασχοῦ, πᾶσα πρὸς νόησιν Γραφῇ, ἥ φασιν οἱ παρομιχζόμενοι· διαλεκτικώτερα δὲ, ὡς ἐνὶ μάλιστα, προσιτέον αὐτῇ τοῖς τὴν ἀκολουθίαν τῆς θείας διδασκαλίας θηρωμένοις (XXIII 925).

Πῶς δὲ καλεῖται ἡ ἐπιστήμη, ἡ ὁποία κτᾶται μὲν διὰ τῆς προπαιδείας (φιλοσοφίας καὶ ἐγκυκλίων μαθημάτων), ἐξακριβοῦ δὲ διὰ τῆς διαστολῆς τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν πράγματων τὴν ἀλήθειαν τοῦ περιεχομένου τῆς Ἀγίας Γραφῆς; Ὁ Κλήμης καλεῖ αὐτὴν **διαλεκτικὴν**. Ὁ ὅρος οὗτος εἰλημμένος ὢν ἐκ τοῦ Πλάτωνος σημαίνει κατὰ τὸν πρεσβύτερον τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας «τὴν γνῶσιν τοῦ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι» (I 741), τουτέστι τὸν ἐπιστημονικὸν διάλογον, δι' οὗ ζητεῖται ἡ ἀλήθεια, εὐρίσκεται καὶ περιθρηγοῦται ἀπὸ τῶν κατ' αὐτῆς σοφιστικῶν ἐπιβουλῶν. Περιγράφεται δὲ ὡς παρὰ Πλάτωνι ἔχουσα ὑποκείμενον

τὰ νοητὰ, τουτέστι τὰς ἐπικεκρυμμένως ἐνεργούσας θείας δυνάμεις ἐν τῇ φύσει, καὶ βαίνουσα ἢ ἀπὸ τῶν πολλῶν (πραγμάτων, δυνάμεων, ἐξουσιῶν) διὰ τῆς συνθέσεως ἐπὶ τὸ ἓν (τὸν Θεόν), ἢ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς διὰ τῆς ἀναλύσεως καὶ διαιρέσεως κατὰ γένη καὶ κατὰ εἶδη ἐπὶ τὰ πολλὰ ὄντα. Ὅθεν καὶ δίδωσιν ὁ Κλήμης τοὺς ἐπομένους ὁρισμοὺς εἰς τὴν διαλεκτικὴν.

«Τίς ἡ γνῶσις τοῦ ἀποκρίνεσθαι, καὶ τίς τοῦ ἐρωτᾶν εἴη ἢ ἡ διαλεκτική (I 741)· καὶ ἀλλοῦ «ἡ γε κατὰ Πλάτωνα διαλεκτικὴ τῆς τῶν ὄντων διαιρέσεως εὐρετική τίς ἐστίν ἐπιστήμη (I XVII 924) φρόνησις περὶ τὰ νοητὰ, διαιρετική ἐκάστου τῶν ὄντων ἀμίκτως τε καὶ εὐλιχρινῶς, τοῦ ὑποκειμένου δεικτική, ἡ δυνάμις περὶ τὰ τῶν πραγμάτων γένη, διαιρετική μέχρι τῶν εἰδικωτάτων καταβαίνουσα, πρκεχομένη ἕκαστον τῶν ὄντων οἷον ἐστὶ φαίνεσθαι» (924). Εἰς ἕτερον μέρος χωροκτνρίζεται ἡ διαλεκτικὴ ὡς «ἡ περὶ τῶν νοηθέντων λογικὴ διεξοδος μετὰ αἰρέσεως καὶ συγκαταθέσεως, βεβαιωτικὴ μὲν τῶν περὶ ἀληθείας λεγομένων, διακρουστικὴ δὲ τῶν ἐπιφερομένων ἀποριῶν (VI XVII 389), ἡ παρίσταται ὡς ἡ ἐπιστήμη ἐκείνη, δι' ἧς ἀπὸ τῆς θεωρίας τῶν πραγμάτων καὶ δυνάμεων καὶ ἐξουσιῶν ἀνερχόμεθα εἰς τὴν θεωρίαν τῆς κρατίστης πάντων οὐσίας, καὶ τῆς ἐπ' αὐτὴν ταύτης κειμένης, τοῦ Θεοῦ, ἐξ ἧς ἀπορρέει ἡ ἡθικὴ τελειότης· «Μικτὴ οὖσα τῇ ἀληθείᾳ (τῇ διδα καλῇ τῆς Ἀγίας Γραφῆς) ἡ ἀληθὴς διαλεκτικὴ, ἐπισκοποῦσα τὰ πράγματα, καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐξουσίας δοκιμαζούσα, ὑπεξαναβαίνει περὶ τὴν πάντων κρατίστην οὐσίαν, τολμᾷ τε ἐπέκεινα ἐπὶ τὸν τῶν ὅλων Θεόν, οὐκ ἐμπειρίαν τῶν θνητῶν, ἀλλ' ἐπιδοτήμην τῶν θείων καὶ ἐπουρανίων ἐπαγγελλομένη, ἡ συνέπεται ἢ περὶ τε τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις οἰκεία χρήσις (I XVIII 925).

(ἔπεται συνέχεια)

Θεόδωρος Εὐστρατιάδης

Η ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ*

Δῆλον ἐκ τοῦ σιγιλλιώδους τούτου γράμματος γίνεται, ὅτι κατ' αἰτησιν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει νεαπολιτῶν καὶ ἔγκρισιν τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν

πατρὸς Ἰωαννικίου ἀπεφασίσθη καὶ ἐνεκρίθη συνοδικῶς,

ἵνα τὰ παρὰ τῶν πατριωτῶν αὐτῶν συλλεγὲν ποσὸν τῶν 7500 γρ. κατατεθῇ παρὰ τοῖς μᾶλλον φερεγγύοις καὶ ἀξιογρέοις μέλεσι τῶν ἐσναφίων αὐτῶν, οἷον παντοπωλῶν, βουτυρεμπόρων καὶ ἰχθυοπωλῶν, ἐπὶ τόκῳ ἐτησίῳ 75 γροσίων ἐπὶ τοῖς πεντακοσίοις (ἤτοι 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν), χρησιμεύσονται πρὸς συντήρησιν τῆς σχολῆς.

ἵνα περιάγῃται μετὰ τῶν πατριωτῶν αὐτῶν τὸ ἀνέκαθεν ὑφιστάμενον ἐνταῦθα κιβώτιον συνδρομῶν ἐπ' ὀνόματι τῆς σχολῆς, ὑπὸ τοῦ μᾶλλον εὐπολήπτου καὶ ἐμπίστου ἐκ τῆς συνεχνίας αὐτῶν προσώπου,

ἵνα καθ' ἐκάστην κυριακὴν καὶ κατὰ τὰς ἐορτάς περιάγῃται δίσκος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πατρίδος αὐτῶν ἐπ' ὀνόματι τῆς σχολῆς,

ἵνα οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει νεαπολιταὶ διορίσωσι τρεῖς ἐπιτρόπους ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐκ τῶν ἐσναφίων τῶν, οἵτινες θὰ διορίζωσι δύο ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν, οὓς ἂν ἐγκρίνωσι καταλλήλους. Οἱ δ' ἐπίτροποι οὗτοι θὰ λαμβάνωσι τοὺς ἐτησίους τόκους τοῦ εἰρημένου ποσοῦ, τὰς ἐκ τῆς περιαγωγῆς τοῦ κιβωτίου καὶ τοῦ δίσκου προσόδους, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ τυχηρὰ, καὶ ἀφοῦ πληρώσωσι τὸν ἐτήσιον μισθὸν τοῦ διδασκάλου καὶ τὰ λοιπὰ τῆς σχολῆς ἔξοδα, θὰ καταχωρῶσι τὰς γενομένας δαπάνας εἰς τὸν κώδικα τῆς σχολῆς καὶ θὰ δίδωσι κατ' ἔτος ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως, τοῦ καὶ ναζήρη τῆς σχολῆς καθὸ μιλῆτ ναζήρη, καὶ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων πατριωτῶν αὐτῶν, λόγον τῆς διαχειρίσεως. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ κατὰ τὸν ὑφιστάμενον ἤδη νόμον αὐτῶν ναζήρης καὶ προστάτης τῆς σχολῆς θὰ ᾔνε ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν Ἰωαννίκιος, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι ὁ ἀρχιερεὺς τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ εἷς ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν μιλῆτ ναζήρη τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Οὗτοι δὲ εἰσὶν ὑπόχρεοι ἵνα τῇ συγκαταθέσει καὶ τῶν ἐνταῦθα τριῶν ἐπιτρόπων εὐρίσκωσιν ἐν ἀνάγκῃ διδάσκαλον τῆς σχολῆς καὶ ἐγκαθιστῶσιν αὐτόν.

Καὶ ὁμαλῶς μὲν ἐφ' ἱκανὰ ἔτη ἡ λειτουργία τῆς σχολῆς ἔβαινε, ἀλλ' ἕνεκα ἐλλείμματος, προκύψαντος πέθεν, Κύριος οἶδεν, ἐπῆλθε βραδύτερον ποιά τις εἰς τὴν κανονικὴν τῆς σχολῆς λειτουργίαν χαλάρωσις. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐδήλωσαν ὅτι πρόθυμοί εἰσι πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν ὑπὲρ τῆς σχολῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα καὶ οἱ ἐν Νεαπόλει συλλέξωσιν ἴσον ποσὸν ἐκ συνδρομῶν

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 108 - 110 καὶ τέλος.

τῶν ἐκεῖ πατριωτῶν, ἐδιχάσθησαν αἱ γνώμη τῶν ἐν τῇ πατρίδι νεαπολιτῶν, τῶν μὲν, ὅτι ἡ συντήρησις τῶν σχολῶν τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει βαρύνει ἀποκλειστικῶς, τῶν δὲ ὅτι αὕτη ἐξ ἴσου τοὺς τε ἐνταῦθα καὶ τοὺς ἐκεῖ βαρύνει, ἰσχυριζομένων. Ἐπικρατητάς τῆς δευτέρας γνώμης, ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐνταῦθα νεαπολίτας ὑπὸ χρονολογίαν 19 φεβρουαρίου 1862 καὶ ὑπογραφῆς 13 φέρουσα ἀπεστάλη ἐκ Νεαπόλεως, δι' ἧς, ἀγγέλλοντες, ὅτι ἀδυνατοῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἵνα αἰτήσωσι τὴν συνδρομὴν τῶν πατριωτῶν, ἕνεκα τῶν υποχρεώσεων αὐτῶν πρὸς καταβολὴν τοῦ κυβερνητικοῦ φόρου ἀυξηθέντος εἰς 150,000 γρ. καὶ ὅτι ἐπιφυλάσσονται ἵνα τοῦτο μετὰ τὰς ἐορτάς τοῦ πάτχα πράξωσι, κατακρίνουσι τοὺς ἀντιθέτου γνώμης ἔχοντες, καὶ δηλοῦντες ὅτι οὐδὲν ἀντίθετον μετὰ αὐτῶν συμφέρον ὑπάρχει καὶ ὅτι οἱ σχολαὶ εἰσι κοινὰ καὶ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὲρ αὐτῶν ὀφείλουσι νὰ ἐργασθῶσι, παρακαλοῦσιν ἵνα μὴ παραγνωρίζωσι τὰ γραφόμενα αὐτῶν.

Ἄλλ' ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἴσως δὲ καὶ ἕτεραι, δὲν ἐπέφερε τὴν γαλήνην. Διὸ συνέρχονται περὶ τὰ 180 πρόσωπα ἐνταῦθα τὴν 1ην ἰουλίου τοῦ 1862, ἅτινα συστήσαντα ἀδελφότητα καὶ κηρύξαντα ὅτι ὅστις ἐκ τῶν συνυπογεγραμμένων κρύβει ἢ φανερά ἤθελε συντελέσει εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀδελφότητος θέλει ἀποκηρύττεσθαι ὡς ὁ Ἰούδας καὶ καταδιώκεσθαι ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν καὶ διὰ τῶν Πατριαρχείων καὶ κυβερνητικῶς, προέβησαν εἰς τὸν διορισμὸν 16 προσώπων, εἰς αὐτοὺς ἐξουσιοδότησαν νὰ συνεδριάζωσι καθ' ἑκάστην παρασκευὴν, νὰ μὴ ἐπιτρέπωσι τὴν ἐν ταῖς συνεδρίασι παράστασιν προσώπων μὴ νεαπολιτῶν, νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα ἵνα ἐξετάζωσιν ἂν σύμφωνα τοῖς κειμένοις νόμοις διεξάγωνται αἱ ὑποθέσεις τῆς πατρίδος καὶ γίνηται ἡ διανομὴ τῶν φόρων καὶ ἡ εἰσπραξις αὐτῶν παρὰ τε τῶν ἐν Νεαπόλει ἐνδεῶν καὶ παρὰ τῶν ἐνταῦθα ἐνδημούντων πατριωτῶν.

Ἐξ ἐτέρου ἐγγράφου ἀπὸ χρονολογίαν 16 ἰουλίου γνωρίζεται ἡμῖν ὅτι τὸ πρῶτον συνέρχεται κατ' ἰδίαν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη καὶ κανονίζει τὴν ἐργασίαν αὐτῆς, ἀλλ' ἄπορον διατί ὑπογράφουσιν ἐν αὐτῷ πρόσωπα εἴκοσι.

Κάτωθεν τοῦ ἐγγράφου τούτου ὑπάρχει προσθήκη ὑπὸ χρονολογίαν 1 δεκεμβρίου 1862, ἐν ᾗ δηλοῦται ὅτι αἱ ἀποφάσεις αἱ λαμβανόμεναι παρὰ τε τῶν ἐνταῦθα καὶ τῶν ἐν Νεαπόλει ἀδελφῶν, δεόν νὰ κοινοποιῶνται ἀμοιβαίως καὶ εἶτα νὰ ἐκτελῶνται.

Τίνα ὁμῶς τὰ αἷτια τὰ προκαλέσαντα τὴν τοιαύτην μετὰ τῶν ἐνταῦθα καὶ τῶν ἐν τῇ πατρίδι νεαπολιτῶν διαφωνίαν;

Ταῦτα ἐξ ἀνωρύμου ὑπὸ χρονολογίαν 14 νοεμβρίου 1862 καὶ ἐξ ἐτέρας ὑπὸ χρονολογίαν 24 μαρτίου 1863 καὶ ὑπογραφῆς 12 φερούσης πρὸς τὸν μητροπολίτην Καισαρείας ἐπιστολῆς γνωρίζονται ἡμῖν ὡς ἑξῆς· ὅτι, ἐπειδὴ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν τριῶν σχολῶν ἀπὸ ἔτους ἀφίκετο εἰς οἰκτρὸν σημεῖον, ἀφορμὴν τοῦτο ἔδωκε τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἵνα δηλώσωσι δι' ἐπιστολῆς αὐτῶν ὅτι ἀναλαμβάνουσι τὴν ἀποστολὴν 60,000 γρ. κατ' ἔτος πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως καὶ οἱ ἐν Νεαπόλει ἀναδεχθῶσιν ἵνα καταβάλλωσι τὸ αὐτὸ ἐτησίως ποσόν. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐν Νεαπόλει δὲν ἀπεδέχοντο τὴν πρότασιν ταύτην, αἱ παροῦσαι προῦκυψαν διαφωνίαι. Ἐνεκα δὲ τῆς διαφωνίας ταύτης ἐθίγησαν καὶ ἕτερα ζητήματα, ἥτοι τὸ τῆς διανομῆς καὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων, τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει νεαπολιτῶν διισχυριζομένων, καὶ δικαίως, ὅτι αὗται παρανόμως γίνονται καθότι ἡ διανομὴ τῶν φόρων¹ γινομένη σύμφωνα ἐπὶ τῆς πρὸ 22 ἐτῶν γενομένης ἐπισήμου καταγραφῆς, καθ' ἣν μόνον 750 χριστιανικαὶ οἰκίαι ἐσημειώθησαν, ἐζημίου αὐτοὺς, διότι τὸν ὀριζόμενον ἐτήσιον φόρον τῶν χριστιανῶν εἰσέπραττον μόνον παρὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει νεαπολιτῶν, ἐνῷ ἡ διανομὴ ἔδει νὰ γίνη ἐπὶ 1250 οἰκογενειῶν. Ὅτι ὁ μιλλέτ πασῆς (τοιοῦτος δὲ ἦν κατὰ τὸ 1862 ὁ Καρποῦζ-ὀγλοῦ Θωμᾶς, ὃς ἦν καὶ ὁ τελευταῖος μιλλέτ πασῆς) ἀπὸ ἐτῶν δὲν ἠλλαξε παρὰ τὴν ἐπίμονον ἀπαίτησιν τῆς πλειοψηφούσης καὶ ὀρθοπρονοούσης μερίδος.

Πρὸς τούτοις ἐπειδὴ οἱ ἐν Νεαπόλει ἐλάμβανον φόρον κτηματικὸν καὶ ἐκ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κτημάτων τῶν πατριωτῶν αὐτῶν, οἱ τελευταῖοι ἀπέστειλαν ἐμῖραν μὲν, δι' οὗ ὀρίζεται ὅτι τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει κτήματα τῶν νεαπολιτῶν δὲν δύνανται νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν ἐκεῖ Σαλναμὲν.

Καὶ ἐπειδὴ δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς τὰς δικαίας ταύτας ἀξιώσεις τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριωτῶν αὐτῶν, ἀπεφάσισαν οὗτοι ἵνα προσῶσιν

1. Σημειωτέον ὅτι ἡ διανομὴ τῶν φόρων ὡς καὶ ἡ εἰσπραξις αὐτῶν ἐγένετο ὑπὸ τῆς κατὰ καιρὸν δημογεροντίας, τοῦ ἐτησίου φόρου τῶν χριστιανῶν ὀριζομένου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως σύμφωνα τῇ ἐπισήμῳ καταγραφῇ τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν.

εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας πρὸς ἀποστολὴν ἀρμοδίου πρὸς νέαν καταγραφὴν ὑπαλλήλου, ὅπερ ἀσύμφορόν ἐστι διὰ τὴν πατρίδα, διότι διὰ νέας καταγραφὰς θὰ ἀπεδεικνύετο προσθήκη οἰκιῶν 250 χριστιανικῶν ἀπὸ 22 ἐτῶν. Διὸ καὶ ἐκλιπαροῦσι τὸν πνευματικὸν αὐτῶν πατέρα, ἵνα διὰ καταλλήλων νοουθεσιῶν συντελέσῃ εἰς εἰρήνευσιν τῶν πνευμάτων ἐπ' ἀγαθῇ τῆς πατρίδος.

Τὰς ἐπιστολάς ταύτας ὁ μητροπολίτης ἀπέστειλε τοῖς ἐνταῦθα προὔχοσιν, οἷς τισι τὴν μετριοπάθειαν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ζητήμασι συνιστῶν ἐνουθετεῖ, ἵνα ὑπ' ὅψιν τὸ σιγίλλιον γράμμα ἔχοντες ἐργασθῶσιν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν σχολῶν. Ἐξ ἐπιστολῆς ἑτέρας ἐκ Νεαπόλεως φερούσης, 10 ὑπογραφῆς καὶ χρονολογουμένης ἀπὸ τῆς 15 ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1863, πρὸς τὴν ἐνταῦθα ἐφορείαν τῆς ἀδελφότητος, πληροφοροῦμεθα ὅτι οἱ ἐν Νεαπόλει παρεπιδημοῦντες πατριῶται, ἰδόντες ὅτι ἦν ἀδύνατον ἵνα συνεννοηθῶσι μετὰ τῶν γερλίδων, διότι δὲν ἐνόουν ἵνα δώσωσι λόγον τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, ἀπεφάσισαν, ἵνα καθ' ἑκάστην πέμπτην συνερχόμενοι ἐν τῷ συνοδικῷ φροντίζωσι περὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν διδασκάλων, περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν πρὸς τὰς σχολὰς καθυστερουμένων καὶ ἐξοφλήσεως τῶν ὀφειλομένων, καὶ ἐν γένει πράττωσιν ὅ,τι ἦν δυνατόν πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς σχολῆς ἀπὸ τῶν βάρων, ἅτερ αὕτη ἀνέλαβε συνεπεῖα κακῆς διαχειρίσεως τῶν χρημάτων αὐτῆς, συνεννοούμενοι ἐπὶ τούτῳ καὶ μετὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει μελῶν τῆς ἀδελφότητος.

Καὶ ὑπερίσχυσεν ἡ φιλοπατρία καὶ φιλομουσία τῶν νεαπολιτῶν καὶ οὐ μόνον συνετηρήθησαν αἱ ὑπάρχουσαι σχολαί, ἀλλὰ καὶ ἑτεραι προστετέθησαν βραδύτερον αὐταῖς, οἷον παρθενωγωγεῖον, δημοτικὸν β' καὶ νηπιαγωγεῖον².

Τὰς πληροφορίας ταύτας ἐξ ἐγγράφων ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ ἀοιδίου πατρὸς μου Κυριακοῦ εὐρεθεῖσιν ἡρανισάμην, τὰς δὲ μετὰ ταύτας ἐκ πρακτικοῦ ἀπὸ 21 μαρτίου 1875, ἐν ᾧ ὡς ἔροροι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ κ. κ. Ἰωάννης Γ. Βαϊάνης³, Σάβ-

δας Ἰωαννῶφ, Κυριάκος Καϊκτζῆ ὁγλοῦς, Γεώργιος Δ. Δοπτόγλους, Ι. Ἀλγιανάκ, Ἐλευθέριος Δ. Κιολδζουκλῶς, Χαρ. Γ. Φερτεκλόγλους, Στ. Χαρ. Δεβελλόγλους, Δημ. Π. Ἐγιουπλῆς, Κυριάκος Α. Ἀϊκωνσταντινλῆς, Χρ. Γρ. Τοζάκογλους καὶ Β. Π. Κεχαγιᾶ ὁγλοῦς ἀναγράφονται.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης κανονικώτερα ἐγένετο ἡ λειτουργία τῆς ἐνταῦθα ἐφορείας τῶν σχολῶν διὰ τῆς ἐν βιβλίοις καταχωρίσεως πασῶν τῶν πράξεων αὐτῆς, καίτοι καὶ τινὰ μετὰ ταῦτα ἔτη ὑπὸ τοῦ σκότους περιβάλλονται.

Ἐκ τοῦ εἰρημένου πρακτικοῦ πληροφοροῦμεθα, καὶ ὅτι τὴν 1 μαρτίου τοῦ 1872 συνέστη ἐνταῦθα ἀδελφότης τὴν ἐπωνυμίαν φιλόπτωχος φέρουσα καὶ ὅτι αὕτη τὴν 29 ἰανουαρίου τοῦ 1884 διαλυθεῖσα κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς ἐνταῦθα ἐφορείας τῶν σχολῶν παρέδωκεν αὐτῇ τὴν περιουσίαν αὐτῆς, ὅτι ἡ ἐνταῦθα ἐφορεία συνεννοούμενη ἔκτοτε μετὰ τῆς ἐν Νεαπόλει τοιαύτης φροντίζει περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολῶν καὶ πράττει ὅ,τι συμφέρει ταῖς σχολαῖς, ἀποστέλλουσα κατ' ἔτος τὸ ἀναλογοῦν αὐτῇ ποσὸν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν.

Ἀπὸ πολλῶν δ' ἐτῶν τὴν οἰκονομικὴν αὐτῶν δυσπραγίαν οἱ ἐνταῦθα τυροπῶλαι καὶ λοιπὰ μέλη τῶν ἐσναφίων εἰς τὰς τῶν πατέρων ἀμαρτίας ἀποδίδοντες, λόγῳ ὅτι οἱ πατέρες αὐτῶν ἴσως ἐναντίον τῶν ὑπὲρ τῶν σχολῶν διατάξεων τοῦ σιγιλλίου ἔπραξαν τι, ὅτι κατεδίωξαν τὸν ἐν Κύπρῳ ἀποβιώσαντα καὶ ὡς μάρτυρα τιμώμενον ἱερέα Γεώργιον, ὅς τις τὰ μέγιστα ὠρέλῃσε τὴν Νεάπολιν⁴, ἐξητήσαντο εὐτεθέτως καὶ μετὰ δακρύων τὴν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἔκδοσιν συγχωροχαρτίου δι' αἰτήσεως πρὸς τὸν πρῶτον πατριάρχην Ἀνθιμον τὸν Ζ', ἐπὶ τῶν ἡμερῶν οὗ ἐξεδόθη γράμμα, ὅπερ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Ἀγίων Πάντων τοῦ 1899 ἀνεγνώσθη ἐν Βαλουκλίῳ καθὼς ἀνεγνώσθη καὶ ἐν τοῖς δυσὶ ναοῖς τῆς Νεαπόλεως.

Γ. ΕΓΓΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

δικηγόρος

2. Φαίνεται ὅτι ἡ περιουσία τῆς σχολῆς ἐδαπανήθη κατὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῷ 1849, διὸ καὶ ἡ βραδύτερον διχόνοια καὶ διχίσεις τῶν νεαπολιτῶν εἰς γερλῇ καὶ Σταμπὺλ οὐ σαφελῇ.

3. Ὁ ἀοιδίμος Ἰ. Βαϊάνης τυγχάνει ἀδελφὸς τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ πρῶτου ἡγεμόνος τῆς Σάμου καὶ νῦν μέλους τοῦ Ἀκυρωτικοῦ Κ. Βαϊάνη ἐφέντη καὶ υἱὸς τοῦ ἀοιδίου Γεωργίου

Βαϊάνη τοῦ πολλαχῶς τὴν πατρίδα εὐεργετήσαντος καὶ τὴν βιβλιοθήκην τῆς σχολῆς διὰ τῆς ἐκ τινος ἀκατοικήτου χωρίου Σοανλῇ καλουμένου μεταφορᾶς σπουδαίῳ χειρογράφων πλουτίσαντος.

4. Ὅρα πραγματεῖαν μου δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Κωνσταντινουπόλει» κατὰ τὸ ἔτος 1888.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία ἐν Τουρκίᾳ» ἐξεδόθη πρὸ μικροῦ ὑπὸ τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἐγκρίτου δικηγόρου κ. Ν. Π. Ἐλευθεριάδου τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρουσα μελέτη περὶ τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐν Τουρκίᾳ. Τὸ πῶνυμα τοῦτο, ἀφιερούμενον τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κ. κ. Ἰωακείμ, διήρηται εἰς τρία βιβλία, εἰς τίτλους. Τὸ α' πραγματεύεται ἐν γένει περὶ διακρίσεως κτημάτων, κτηματικῶν τίτλων καὶ κτηματολογίου, τὸ β' περὶ τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῶν βακουφίων, τὸ γ' εἰδικῶς περὶ τῶν ἐντελῶν βακουφίων καὶ τὸ δ' περὶ τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου ἐπὶ κτημάτων. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔργου τούτου εἶναι ἕκ τῶν δυσχερεστάτων καὶ οἱ κάτοχοι τοῦ θέματος τούτου ἐλάχιστοι. Διὰ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὅπερ εἶναι τὸ πρῶτον ἐν τῇ γλώττῃ ἡμῶν γραφὲν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θεσμοῦ, ὁ κ. Ἐλευθεριάδης μεγίστην ὑπηρεσίαν προσήνεγκεν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν ἐν τῇ Αὐτοκρατορίᾳ νομικὸν κόσμον καὶ τυγχάνει διὰ τοῦτο πολλῶν συγχαρητηρίων ἄξιος. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔργου πληροφορούμεθα εὐχαρίστως ὅτι καὶ ἕτερον προσεχῶς ἐκδόει ἔργον ὁ κ. Ἐλευθεριάδης περὶ ἐνεχύρου καὶ ὑποθήκης κατὰ τὴν ὀθωμανικὴν νομοθεσίαν.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Ἀλεξάνδρος Ἐμμανουὴλ Βαλαβάνης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἔμπορος τεύων, ὑπήκοος ὀθωμανὸς καὶ τέως μὲν κάτοικος Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικασίμω δευτέραν καὶ ὥραν 2 Εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμέρῳ ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ γυναικὸς Εὐτέρπης Ἀλ. Βαλαβάνη, τὸ γένος Ἀλ. Ἀλεξιάδου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπήκουου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοικοῦ Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διατροπῇ. Ἀλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν περὶ διατροπῆς δικασθῆσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 23 Μαΐου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρῶτον Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

3

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠ. ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΚΑΙ ΠΡΕΜΕΤΗΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ὁ Γρηγόριος Ζήσου, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, τέως μὲν κάτοικος τοῦ χωρίου Πηλούμπαρης νῦν δὲ ἀγνώστου

διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην καὶ ὥραν 2. τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμέρῳ ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Πρεμετῇ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἀντιπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Δημητρίας Θωμᾶ, κατοικοῦ Κανικόλη ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων/πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Πρεμετῇ, τῇ 28 Μαΐου 1903.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Κορυτσαῖς ΦΩΤΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς 2

Οἰκονόμος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμφηρεῖ, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀρ. πρωτ. 7274 καὶ χρονολογίας 14 ὁκτωβρίου 1902 ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Βασιλείου Μπαλῆ καφεπωλῶ, κατοικοῦ Φαναρίου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένον,

Κηρύττει τὸν ἐν τοῖς δικαίοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης Πολυξένης Β. Μπαλῆ, γένος Δ. Καμπάτζη,

τὸ δικαστὴν ἵνα τὸ ἐκ τοῦ γάμου τῶν δικαίων γεννηθὲν τέκνον ἀνατρέφεται, καὶ παραμένῃ παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Βασιλείῳ Μπαλῇ,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθῃσι τῇ ἐναγομένῃ ὡς ἡ ἡττηθείσῃ τὰ δικαστικά ἐξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικηγόρων ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια ἐξήκοντα τρία (ἀρ. 363) προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 23 ἰανουαρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρῶτον Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

2

ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν.)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
(імені І. І. МЕЧНИКОВА)

02/09/25

902649

НБ ОНУ

1948

П. 111-426683